

Πανεπιστήμιο Κύπρου
Σχολή Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης

Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών Διοίκηση Επιχειρήσεων

Μεταπτυχιακή Διατριβή

Οι Συνέπειες Της Πανδημίας Στην Ανεργία (Ανδρών και Γυναικών): Σύγκριση
των Περιπτώσεων Κύπρου και Ελλάδας

Ασημίνα Πλατή

Επιβλέπον Καθηγητής

Δημήτρης Αστερίου

Μάιος 2023

Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου
Σχολή Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης

Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών Διοίκηση Επιχειρήσεων

Μεταπτυχιακή Διατριβή

Οι Συνέπειες Της Πανδημίας Στην Ανεργία (Ανδρών και Γυναικών): Σύγκριση
των Περιπτώσεων Κύπρου και Ελλάδας

Ασημίνα Πλατή

Επιβλέπων Καθηγητής

Δημήτρης Αστερίου

Η παρούσα μεταπτυχιακή διατριβή υποβλήθηκε προς μερική εκπλήρωση των
απαιτήσεων για απόκτηση μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών στην: Διοίκηση
Επιχειρήσεων από τη Σχολή Οικονομικών Επιστημών και Διοίκηση του
Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου

Μάιος 2023

Περίληψη

Όλος ο κόσμος ήρθε αντιμέτωπος με έναν ιό, τον κορονοϊό ή αλλιώς ο γνωστός Covid – 19. Ο κορονοϊός εμφανίστηκε το 2019 στην Κίνα και μετά εξαπλώθηκε σε όλο τον κόσμο. Η Ελλάδα και η Κύπρος ήρθαν αντιμέτωπες με αυτόν τον ιό στις αρχές του 2020, με τις δύο χώρες να παίρνουν άμεσα μέτρα, για να περιοριστεί η εξάπλωση του ιού όσο το δυνατόν γίνεται. Η κάθε χώρα πήρε τα δικά της μέτρα βάση της συγκεκριμένης επιδημιολογικής εικόνας εκείνη τη στιγμή που υπήρχε, των κρουσμάτων, θανάτων, με το πόσο γρήγορα εξαπλώνεται ο ιός και με βάση τις οδηγίες από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (WHO). Σκοπός αυτής της μεταπτυχιακής διατριβής, είναι να φανούν οι συνέπειες που είχε η πανδημία στην ανεργία σε σύγκριση των περιπτώσεων της Κύπρου και της Ελλάδας και αν είχαν αποτέλεσμα τα μέτρα. Επίσης να ερευνηθεί αν επηρέασε περισσότερο η ανεργία τις γυναίκες ή όχι. Η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε σε αυτή την μελέτη είναι με την συλλογή πηγών από ιστοσελίδες της Κυπριακής και της Ελληνικής Δημοκρατίας από την στατιστική υπηρεσία, εφημερίδες, ερευνητικές εταιρείες και από παραπομπές αυτών σε άλλους αξιόπιστους φορείς. Τα αποτελέσματα όσον αφορά την ανεργία, είναι πως και στις 2 χώρες σε σύγκριση με το 2019 υπάρχει μία αύξηση στις αρχές του 2020, συνεχίζει μια πιο σταθερή πορεία για το 2021 και το 2022 μειώνεται σημαντικά. Επίσης φαίνεται πως το ποσοστό ανεργίας των γυναικών ήταν και για τις δύο χώρες αυξημένο σε όλες τις χρονιές σε σύγκριση με τους άντρες. Αυτό είναι ένα ζήτημα που πρέπει να μελετηθεί περαιτέρω.

Λέξεις κλειδιά: Κορονοϊός, Ανεργία, Περιορισμός, Μέτρα Αντιμετώπισης, Μέτρα Στήριξης, Επιπτώσεις, Απασχόληση, Οικονομία, Ελλάδα, Κύπρος, Γυναίκες, Άντρες

Summary

The whole world was faced with a virus, the coronavirus or otherwise known as Covid-19. The coronavirus emerged in China in 2019 and then spread around the world. Greece and Cyprus faced this virus in early 2020, with both countries taking immediate measures to limit the spread of the virus as much as possible. Each country took its own measures based on the specific epidemiological picture at the time it existed, cases, deaths, how fast the virus spreads, and based on the guidelines of the World Health Organization (WHO). The purpose of this master's thesis is to demonstrate the effects of the pandemic on unemployment compared to the cases of Cyprus and Greece and whether the measures have worked. It should also be investigated whether unemployment has hit women hardest or not. The methodology used in this study is the collection of sources from websites of the Republic of Cyprus and the Hellenic Republic by the statistical service, newspapers, research companies, and their referrals to other reliable bodies. The results regarding unemployment are that in both countries compared to 2019 there is an increase in early 2020, it continues a more stable course for 2021 and in 2022 it decreases significantly. It also appears that the unemployment rate for women was higher for both countries in all years compared to men. This is an issue that needs to be studied further.

Keywords: *Coronavirus, Unemployment, Restriction, Response measures, Support measures, Impacts, Employment, Economy, Greece, Cyprus, Women, Men*

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ	1
Εισαγωγή.....	1
ΚΕΦΑΛΑΙΟ	2
Ανασκόπηση Βιβλιογραφίας	4
ΚΕΦΑΛΑΙΟ	3
Μεθοδολογία	9
3 Περιγραφή Στρατηγικής Αναζήτησης	9
ΚΕΦΑΛΑΙΟ	4
Παρουσίαση Αποτελεσμάτων	11
4.1 Η Πορεία της Πανδημίας στην Κύπρο και Μέτρα Κυβέρνησης	11
4.2 Η Πορεία της Πανδημίας Στην Ελλάδα και Μέτρα Κυβέρνησης.....	14
4.3 Οικονομία της Κύπρου	18
4.4 Οικονομία της Ελλάδας	20
4.5 Ανεργία και Πανδημία	22
4.6 Η Ανισότητα μεταξύ των Γυναικών και Ανδρών στην Ανεργία	26
4.7 Πολιτικές Περιορισμού Ανεργίας Από την Πανδημία	28
4.7.1 Μέτρα Στήριξης της Κάθε Χώρας.....	28
4.7.2 Μέτρα Στήριξης Περιορισμού Ανεργίας Κύπρου.....	29
4.7.3 Μέτρα Στήριξης Περιορισμού Ανεργίας Ελλάδας	32
4.8 Αποτελεσματικότητα των πολιτικών για την αντιμετώπιση της ανεργίας.....	34
ΚΕΦΑΛΑΙΟ	5
Συμπεράσματα- Συζήτηση	37
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	40

Πίνακας Διαγραμμάτων

Διάγραμμα 1

Κρούσματα Covid – 19/μήνα για Κύπρο, Ιανουάριο 2020 - Απρίλιο 2023.....13

Διάγραμμα 2

Θάνατοι από Covid – 19/ μήνα για Κύπρο, Ιανουάριο 2020 – Απρίλιο 2023.....13

Διάγραμμα 3

Κρούσματα covid 19/ μήνα για την Ελλάδα, Ιανουάριο 2020 - Απρίλιο 2023.....16

Διάγραμμα 4

Θάνατοι από covid -19/ μήνα για την Ελλάδα, Ιανουάριο 2020 – Απρίλιο 202317

Διάγραμμα 5

Ανεργία και Ρυθμός Ανάπτυξης ΑΕΠ(%) Κύπρου (2012-2022).....19

Διάγραμμα 6

Δημόσιο χρέος Κυβέρνησης και ΑΕΠ (%) της Κύπρου (2012-2022)19

Διάγραμμα 7

Ανεργία και Ρυθμός Ανάπτυξης ΑΕΠ(%) της Ελλάδα (2009-2022).....21

Διάγραμμα 8

Δημόσιο χρέος Κυβέρνησης και ΑΕΠ(%) της Ελλάδας (2012-2022).....22

Διάγραμμα 9

Ανεργία για τα έτη 2009-2022 Ελλάδα και
Κύπρου.....23

Διάγραμμα 10

Ανεργία Αντρών, Γυναικών για 2019- Φεβρουάριο 2023 στην Κύπρο
.....24

Διάγραμμα 11

Ανεργία Αντρών και Γυναικών για το 2019- Φεβρουάριο του 2023 στην Ελλάδα
.....25

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Εισαγωγή

Ο κορονοϊός COVID-19, είναι μια λοίμωξη που προκαλείται από τον ιό SARS-CoV-2. Εμφανίστηκε για πρώτη φορά στην πόλη Wuhan της Κίνας το Δεκέμβριο του 2019 και από τότε έχει εξαπλωθεί παγκοσμίως, προκαλώντας μια πανδημία. Ο ιός μεταδίδεται κυρίως μέσω της αναπνευστικής οδού και η κύρια μέθοδος μετάδοσης είναι μέσω σταγονιδίων που απελευθερώνονται όταν ένας μολυσμένος άνθρωπος βήχει ή φτερνίζεται. Τα συμπτώματα που προκαλεί ο ιός είναι παρόμοια με αυτά της γρίπης, αλλά σε κάποιους ανθρώπους μπορεί να προκαλέσει σοβαρά πνευμονικά προβλήματα και ακόμα και θάνατο. Για την αντιμετώπιση της πανδημίας, έχουν ληφθεί μέτρα όπως η απομόνωση των μολυσμένων ατόμων, η χρήση μάσκας και η επιβολή κοινωνικής απόστασης. (WHO, 2023)

Η πανδημία του covid - 19 αποτέλεσε μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις για τον κόσμο κατά τη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας. Μαζί με τις επιπτώσεις στη δημόσια υγεία, η πανδημία έχει προκαλέσει κοινωνικοοικονομικές αναταραχές παγκοσμίως, επηρεάζοντας σημαντικά την απασχόληση και την οικονομία. Στην ανεργία ειδικά, οι επιπτώσεις του Covid-19 ήταν σημαντικές, καθώς πολλές επιχειρήσεις αναγκάστηκαν να περιορίσουν ή να κλείσουν τις δραστηριότητές τους, με αποτέλεσμα να μειωθεί η ζήτηση για εργασία και να αυξηθεί η ανεργία. Σε πολλές χώρες, συμπεριλαμβανομένων της Κύπρου και της Ελλάδας, η ανεργία αυξήθηκε σημαντικά κατά τη διάρκεια της πανδημίας.

Η παρούσα μεταπτυχιακή διατριβή επικεντρώνεται στις συνέπειες της πανδημίας στην ανεργία, με έμφαση στη σύγκριση των περιπτώσεων της Κύπρου και της Ελλάδας. Πιο συγκεκριμένα, η διατριβή αποσκοπεί στην ανάλυση των επιπτώσεων της πανδημίας στην ανεργία των ανδρών και των γυναικών στις δύο αυτές χώρες. Στη συνέχεια της διατριβής θα εξετάσουμε αναλυτικά τις συνέπειες της στην ανεργία των ανδρών και των γυναικών στις δύο χώρες, θα αναλύσουμε λόγους πίσω από αυτές τις αλλαγές στα επίπεδα απασχόλησης και θα διερευνήσουμε τα μέτρα και πολιτικές που λήφθηκαν από τις κυβερνήσεις των δύο χωρών για να αντιμετωπίσουν την αύξηση της

ανεργίας κατά τη διάρκεια της πανδημίας, όπως οι παροχές ανεργίας και οι επιδοτήσεις για τη διατήρηση θέσεων εργασίας.

Τέλος, θα αναλύσουμε τις δυνατότητες ανάκαμψης της αγοράς εργασίας μετά την πανδημία, και πώς μπορούν οι δύο χώρες να αξιοποιήσουν τις ευκαιρίες που παρέχονται για την ανάπτυξη της απασχόλησης και της οικονομίας. Τέτοιες ευκαιρίες περιλαμβάνουν την ψηφιακή μετάβαση, την ανακαίνιση του περιβάλλοντος και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στους τομείς της υγείας, της περιθαλψής και των κοινωνικών υπηρεσιών.

Συνολικά, η μεταπτυχιακή διατριβή, έχει ως στόχο να αναλύσει τις συνέπειες της πανδημίας στην ανεργία των ανδρών και των γυναικών στην Κύπρο και την Ελλάδα και να εξετάσει αν υπήρχαν διαφορές ή/ και ομοιότητες μεταξύ των δύο χωρών.

Η εργασία προτίθεται να παρουσιάσει τα βασικά ευρήματα της έρευνας και να συγκρίνει τα επίπεδα ανεργίας των ανδρών και των γυναικών στις δύο χώρες κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Επιπλέον, θα αναλυθούν οι ομοιότητες και οι διαφορές στην επίδραση της πανδημίας στην ανεργία ανδρών και γυναικών αν υπάρχουν.

Για την επίτευξη αυτών των στόχων, η έρευνα θα επικεντρωθεί στις εξής ερευνητικές ερωτήσεις:

- Ποια είναι η επίπτωση της πανδημίας στην ανεργία των ανδρών και των γυναικών στην Κύπρο και την Ελλάδα;
- Πως ήταν η οικονομία πριν και πως είναι μετά την πανδημία σε αυτές τις 2 χώρες;
- Η ανεργία διαφέρει ανά φύλο στις δύο χώρες κατά τη διάρκεια της πανδημίας;
- Ποιος είναι ο ρόλος των πολιτικών μέτρων στην επίπτωση της πανδημίας στην ανεργία των ανδρών και των γυναικών στις δύο χώρες;
- Είχαν αποτέλεσμα αυτά τα μέτρα;

Επιπλέον, η διατριβή αποσκοπεί στην εξαγωγή συμπερασμάτων και σύγκριση των μέτρων και τις αποτελεσματικότητας αυτών των 2 χωρών.

Είναι σημαντικό να εξετάσουμε το θέμα των επιπτώσεων του Covid-19 στην οικονομία, καθώς αποτελεί μία από τις σημαντικότερες παγκόσμιες κρίσεις των τελευταίων δεκαετιών. Η πανδημία προκάλεσε ανεξίτηλα αποτυπώματα στις οικονομίες όλων των χωρών, με το lockdown να επηρεάζει τα επιμέρους τμήματα της οικονομίας και να επιφέρει σημαντικές αλλαγές στον τρόπο λειτουργίας των επιχειρήσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Ανασκόπηση Βιβλιογραφίας

Ο Lee και Yang (2022), διεξήγαγαν μια μελέτη στη Νότια Κορέα, για να εξετάσουν τη σχέση μεταξύ πανδημίας και απασχόλησης. Σύμφωνα με την παραπάνω έρευνα, η πανδημία του COVID-19 έχει επηρεάσει σοβαρά την απασχόληση στη Νότια Κορέα. Ειδικότερα, οι γυναίκες και οι εργαζόμενοι με χαμηλότερα επίπεδα εκπαίδευσης ήταν περισσότερο επηρεασμένοι από την ανεργία σε σχέση από τους άνδρες και τους πιο μορφωμένους εργαζόμενους. Τα αποτελέσματα αυτής της έρευνας δείχνουν ότι η πανδημία έχει επιδεινώσει τις υπάρχουσες ανισότητες στην απασχόληση και ενδέχεται να επηρεάσει αρνητικά την οικονομική ανάκαμψη. Συγκεκριμένα από τα βασικά αποτελέσματα ήταν η μείωση του αριθμού των επιχειρήσεων, κατά τη διάρκεια της πανδημίας όπου ο αριθμός τους μειώθηκε κατά 1,2% ενώ ο αριθμός των εργαζομένων μειώθηκε κατά 0,5%. Επίσης υπήρξαν επιπτώσεις στις ηλικιακές ομάδες, οι νεαροί (15 - 29 ετών) και οι ηλικιωμένοι (50 ετών και άνω) επηρεάστηκαν περισσότερο από την απώλεια θέσεων εργασίας σε σχέση με τους ενήλικες (30 - 49 ετών). Επιπλέον, επιπτώσεις φάνηκαν και στην εκπαίδευση όπου οι εργαζόμενοι με υψηλότερο επίπεδο μόρφωσης επηρεάστηκαν λιγότερο σε σχέση με αυτούς που δεν είχαν. Ακόμη όσο αφορά στην απασχόληση των γυναικών, οι γυναίκες επηρεάστηκαν περισσότερο από την απώλεια θέσεων εργασίας σε σχέση με τους άνδρες και παρατηρήθηκε αύξηση της ανεργίας στις γυναίκες κατά 1,5%. Τέλος οι προσωρινές εργασίες επηρεάστηκαν περισσότερο από τις μόνιμες εργασίες, καθώς ο αριθμός τους μειώθηκε κατά 5,9%, σε σύγκριση με τη μείωση του αριθμού των μόνιμων εργασιών κατά 0,7%.

Σε μια άλλη μελέτη των Carrillo-Tudela, et al. (2022) που έγινε στο Ηνωμένο Βασίλειο, στόχος τους ήταν να δουν πως η πανδημία του Covid – 19 επηρέασε την αναζήτηση και την ανακατανομή εργασίας στο Ηνωμένο Βασίλειο. Οι συγγραφείς αναλύουν δεδομένα που πάρθηκαν από το Εθνικό Στατιστικό Ινστιτούτο του Ηνωμένου Βασιλείου, Υπουργείο Εργασίας και συνταξιοδοτικών Δικαιωμάτων Ηνωμένου Βασιλείου, για την ανεργία και τις θέσεις εργασίας για την περίοδο του Ιανουαρίου 2020 έως τον Ιανουάριο του 2021 και διερευνούν τη σχέση μεταξύ των μέτρων περιορισμού της κυκλοφορίας και των αλλαγών στη διαθεσιμότητα θέσεων εργασίας. Πιο συγκεκριμένα εστιάζουν στο πως η πανδημία επηρέασε την αναζήτηση εργασίας, την ανακατανομή εργασίας ανά τοποθεσία και την κατηγορία, καθώς και το πως αλληλοεπιδρούν αυτοί οι παράγοντες. Τα αποτελέσματα της μελέτης παρουσιάζουν σημαντικές διαφορές στην επίδραση της πανδημίας σε διαφορετικές περιοχές και κατηγορίες εργαζομένων. Αναφέρουν ότι υπήρξε αύξηση του ποσοστού των ανέργων στους νέους κάτω των 25 ετών κατά 50% κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Συγκεκριμένα, οι συγγραφείς αναφέρουν ότι οι γυναίκες ήταν πιο πιθανόν να απολυθούν ή να δεχθούν μειώσεις στις ώρες εργασίας τους σε σχέση με τους άνδρες. Ακόμη, οι γυναίκες είχαν λιγότερη πρόσβαση στην υποστήριξη του κράτους για τη διατήρηση της απασχόλησής τους, όπου αυτό οδήγησε σε μια αύξηση ανεργίας μεταξύ των γυναικών. Επίσης μείωση του αριθμού των θέσεων εργασίας στους τομείς της εστίασης και του τουρισμού κατά περίπου 35% κατά την διάρκεια του πρώτου Lockdown, με το ποσοστό της ανεργίας να αυξάνεται από το 3,9% τον Φεβρουάριο του 2020 στο 4,9% τον Απρίλιο του 2020 και στο 5,1% τον Δεκέμβριο του 2020. Επιπλέον, οι συγγραφείς παρατήρησαν ότι η πανδημία επηρέασε διαφορετικές περιοχές του Ηνωμένου Βασιλείου. Για παράδειγμα, οι πιο μειονεκτικές περιοχές όπως η Βόρεια Ανατολική Αγγλία και το Λονδίνο, επλήγησαν περισσότερο από την απώλεια εργασίας σε σχέση με άλλες περιοχές. Τέλος Οι συγγραφείς διαπίστωσαν ότι η πανδημία οδήγησε σε μια αύξηση της αναζήτησης εργασίας στις βιομηχανίες του λιανικού εμπορίου και των υπηρεσιών ενηλίκων, ενώ παράλληλα είχε ως αποτέλεσμα μια μείωση της αναζήτησης εργασίας στις βιομηχανίες των κατασκευών και των επισκευών αυτοκινήτων. Επίσης, διαπίστωσαν ότι υπήρξε μεγαλύτερη ανακατανομή εργασίας σε βιομηχανίες όπως η υγειονομική περίθαλψη, η πληροφορική και οι υπηρεσίες επικοινωνίας

κατά την διάρκεια της πανδημίας, ενώ οι επιχειρήσεις που είχαν ήδη εισέλθει στη διαδικασία αναδιάρθρωσης ήταν σε θέση να προσαρμοστούν καλύτερα στις αλλαγές που επήλθαν.

Το συμπέρασμα των συγγραφέων από τη μελέτη τους, είναι ότι η πανδημία έχει επηρεάσει αρνητικά την αγορά εργασίας στο Ηνωμένο Βασίλειο και έχει ενισχύσει τις υπάρχουσες ανισότητες. Ειδικότερα, έχει οδηγήσει σε αύξηση της ανεργίας, ειδικά στις πιο μειονεκτικές περιοχές και κατηγορίες του εργατικού δυναμικού, ενώ οι γυναίκες και οι νέοι εργαζόμενοι έχουν επηρεαστεί περισσότερο. Οι συγγραφείς επισημαίνουν τη σημασία των κοινωνικών πολιτικών που θα ληφθούν για την αντιμετώπιση των ανισοτήτων και την αναζωογόνηση της αγοράς εργασίας.

Σε ακόμη μια μελέτη των Pizzinelli and Shibata (2023), όπου έγινε στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής (ΗΠΑ) και στο Ηνωμένο Βασίλειο, σκοπός της ήταν να διερευνήσει τον τρόπο με τον οποίο η πανδημία covid - 19 επηρέασε την αγορά εργασίας στις Ηνωμένες Πολιτείες και στο Ηνωμένο Βασίλειο, καθώς και να δει τις διαφορές στην επίδραση σε διαφορετικές κοινωνικές ομάδες, όπως άνδρες, γυναίκες, νέοι και ηλικιωμένοι, χρησιμοποιώντας δεδομένα από αντίστοιχες εθνικές δημοσιονομικές αρχές. Αυτό που οι συγγραφείς αναφέρουν είναι ότι οι εργαζόμενοι σε ορισμένους τομείς, όπως ταξιδιωτικές υπηρεσίες, εστίαση και ψυχαγωγία, υπέστησαν σημαντικές απώλειες θέσεων εργασίας κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Επιπλέον αναφέρουν πως η πανδημία οδήγησε σε αύξηση ζήτησης σε ορισμένες δεξιότητες όπως η τεχνολογία και στην υγειονομική περίθαλψη. Ωστόσο, παρατηρούν ότι υπάρχει έλλειψη εργατικού δυναμικού σε αυτούς τους τομείς σε ορισμένες περιοχές. Σύμφωνα με τη μελέτη, οι εργαζόμενοι στις ΗΠΑ και στο Ηνωμένο Βασίλειο επηρεάστηκαν σοβαρά από την πανδημία COVID-19. Στις ΗΠΑ, η ανεργία αυξήθηκε από το 3,5% στο 14,8% μεταξύ Φεβρουαρίου και Απριλίου του 2020, ενώ στο Ηνωμένο Βασίλειο, η ανεργία αυξήθηκε από το 3,9% στο 4,9% μεταξύ Φεβρουαρίου και Μαΐου του 2020. Επιπλέον, οι νέοι και οι εργαζόμενοι σε χαμηλότερα αμειβόμενες επαγγελματικές κατηγορίες επλήγησαν περισσότερο από την ανεργία. Όσον αφορά τις γυναίκες, η μελέτη αναφέρει ότι επηρεάστηκαν σοβαρά από την πανδημία, καθώς πολλές εργαζόμενες γυναίκες αναγκάστηκαν να αποχωρήσουν από την αγορά εργασίας για να

φροντίσουν τα παιδιά τους που έμειναν στο σπίτι λόγω της απαγόρευσης των σχολείων και των παιδικών κέντρων.

Συνολικά, οι συγγραφείς της μελέτης καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι η πανδημία του COVID-19 είχε σημαντικές επιπτώσεις στους εργαζόμενους, κυρίως σε όσους εργάζονταν σε χαμηλόμισθες θέσεις και στους νέους, ενώ οι γυναίκες επηρεάστηκαν περισσότερο από τους άνδρες. Επίσης, αναδεικνύεται η σημασία των κοινωνικών πολιτικών παρεμβάσεων και μέτρων για την προστασία των εργαζομένων, καθώς και η ανάγκη εξάλειψης των διακρίσεων στην αγορά εργασίας. Επιπλέον, η μελέτη υπογραμμίζει τη σημασία της ευελιξίας της αγοράς εργασίας, όχι μόνο για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας, αλλά και για την προσαρμογή στις αλλαγές της οικονομίας στο μέλλον.

Τέλος, σε μια ακόμη μελέτη οι συγγραφείς Ibn-Mohammed, et al. (2021), παρέχουν μια ολοκληρωμένη ανάλυση των επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19 στην παγκόσμια οικονομία και το περιβάλλον, καθώς και τις ευκαιρίες για στρατηγικές κυκλικής οικονομίας. Αναφέρουν ότι η πανδημία έχει προκαλέσει σοβαρή οικονομική ύφεση, με το παγκόσμιο ΑΕΠ να προβλέπεται να μειωθεί κατά 4,4% το 2020. Επίσης πως η πανδημία έχει διαταράξει τις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού, μείωσε τη ζήτηση για αγαθά και υπηρεσίες και προκάλεσε εκτεταμένη ανεργία. Επιπλέον εντοπίζουν διάφορες αρνητικές επιπτώσεις στα οικοσυστήματα, όπως η αυξημένη παραγωγή αποβλήτων και η μειωμένη ποιότητα του αέρα και των υδάτων. Οι συγγραφείς παραθέτουν παραδείγματα από διάφορες χώρες, όπως η Κίνα, η Ιταλία, η Ινδία, η Ιαπωνία και οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. Για παράδειγμα, αναφέρουν ότι η Κίνα έχει δείξει μείωση των εκπομπών CO₂ κατά 25% κατά τη διάρκεια της πανδημίας, ενώ η Ιταλία αντιμετώπισε προβλήματα στην αλυσίδα εφοδιασμού των τροφίμων. Επίσης, αναφέρουν ότι στις Ηνωμένες Πολιτείες, η πανδημία οδήγησε σε μαζική απόλυση εργαζομένων και μείωση της κατανάλωσης ενέργειας, ενώ στην Ιαπωνία η πανδημία επηρέασε την παραγωγή αυτοκινήτων και άλλων βιομηχανικών προϊόντων. Ωστόσο, οι συγγραφείς επισημαίνουν ότι η πανδημία έχει δημιουργήσει επίσης ευκαιρίες για την ανάπτυξη καινοτόμων και βιώσιμων κυκλικών οικονομικών πρακτικών.

Σύμφωνα και με τις 4 πιο πάνω ανασκοπήσεις που έχουν αναφερθεί, η πανδημία του COVID-19 είχε σημαντικές επιπτώσεις στην απασχόληση των ανδρών και των γυναικών σε παγκόσμιο επίπεδο. Η Κύπρος και η Ελλάδα δεν ήταν εξαίρεση σε αυτήν την επίπτωση και αντιμετώπισαν αυξημένα ποσοστά ανεργίας. Η παρούσα μεταπτυχιακή διατριβή, διαφέρει από αυτές τις 4 προαναφερόμενες μελέτες, εφόσον θα γίνει αναφορά συγκεκριμένα για την Κύπρο και Ελλάδα για τις συνέπειες που είχε κατά τη διάρκεια και μετά την πανδημία στην ανεργία σε άντρες και γυναίκες και αν υπήρχαν διακρίσεις σε αυτά τα 2 φύλα. Σε αυτήν την μεταπτυχιακή διατριβή, σκοπός είναι να συγκριθούν οι επιπτώσεις της πανδημίας στην ανεργία των ανδρών και των γυναικών στην Κύπρο και στην Ελλάδα, να γίνει μια σύγκριση μεταξύ τους στο πως έδρασαν αυτές οι δύο χώρες και τι αποτελέσματα είχαν. Σε αυτή την διατριβή θα χρησιμοποιηθούν δεδομένα από δημόσιες αξιόπιστες πηγές και θα γίνει αναφορά σε διάφορους δείκτες της οικονομίας, όπως ο ρυθμός αύξησης ΑΕΠ (%), Ακαθάριστο χρέος της γενικής κυβέρνησης (€), πληθωρισμού και της ανεργίας. Τέλος, θα εξετάσουμε αν οι πολιτικές και τα μέτρα που λήφθηκαν από τις δύο χώρες για να αντιμετωπίσουν και να περιορίσουν την αύξηση της ανεργίας είχαν αποτέλεσμα και εναλλακτικές προσεγγίσεις για την αποκατάσταση της απασχόλησης στην περίοδο μετά την πανδημία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Μεθοδολογία

3. Περιγραφή Στρατηγικής Αναζήτησης

Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε στην παρούσα διατριβή για την ανάλυση των συνεπειών της πανδημίας στην ανεργία αντρών και γυναικών στην Ελλάδα και την Κύπρο, βασίστηκε σε μια μεγάλη και λεπτομερής αναζήτηση σε μια σειρά από πηγές, όπως η Ελληνική Στατιστική Αρχή, η Κυπριακή Στατιστική Υπηρεσία, Ευρωπαϊκή Στατιστική, διαδικτυακές εφημερίδες και έγκυρες πηγές στο διαδίκτυο, άρθρα και ερευνητικές αναφορές από αξιόπιστους φορείς.

Πιο συγκεκριμένα, αρχικά πραγματοποιήθηκε μια εκτενής αναζήτηση σε διαδικτυακές εφημερίδες και σελίδες των κυβερνήσεων της Ελλάδας και της Κύπρου που αναφέρονταν στην επίδραση της πανδημίας στην ανεργία. Επιλέγοντας τις πιο αξιόπιστες πηγές, όπως στατιστική υπηρεσία Κύπρου και Ελλάδας, αλλά και την ευρωπαϊκή στατιστική, συλλέχθηκαν δεδομένα σχετικά με την ανεργία αντρών και γυναικών πριν και κατά τη διάρκεια της πανδημίας.

Επιπλέον πάρθηκαν πληροφορίες για τα επιβεβαιωμένα κρούσματα και θανάτους που είχε η κάθε χώρα με τα δεδομένα από τον παγκόσμιο οργανισμό υγείας και έγινε μια κατάταξη τους σε μήνες και χρόνια για να αναλυθούν με την συνολική εικόνα της πανδημίας στην κάθε χώρα.

Ακόμα έγινε η χρήση Excel για τα διαγράμματα για τις δύο χώρες, όπου δείχνουν τα κρούσματα, τους θανάτους και έγιναν πίνακες που συνοψίζουν τα μέτρα στήριξης των 2 χωρών με τα δεδομένα που συλλέχθηκαν από τις Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου (ΣΥΣΤΑΤ) και τη Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος (ΕΛΣΤΑΤ) και από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας.

Στη συνέχεια, για να διασφαλιστεί η αξιοπιστία των δεδομένων, χρησιμοποιήθηκαν επιπλέον πηγές, όπως η Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία (Eurostat) και η Παγκόσμια Τράπεζα, για να συγκριθούν τα εθνικά στατιστικά δεδομένα με τα διεθνή δεδομένα και να επιβεβαιωθούν οι παρατηρήσεις. Επιπλέον ακολουθήθηκε μια ανάλυση των δεδομένων περιλάμβανε στατιστικές

αναλύσεις, όπως η υπολογισμός ποσοστών ανεργίας και η σύγκριση των δεδομένων πριν και κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Τα αποτελέσματα αναλύθηκαν σε βάθος και συζητήθηκαν στο πλαίσιο της σχετικής βιβλιογραφίας και της επικαιρότητας.

Συνολικά, η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε για την παρούσα διατριβή εξασφάλισε την ακρίβεια και την αξιοπιστία των δεδομένων και των αποτελεσμάτων της ανάλυσης, και δίνει μια συνολική εικόνα των επιπτώσεων της πανδημίας στην ανεργία αντρών και γυναικών στην Ελλάδα και την Κύπρο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Παρουσίαση Αποτελεσμάτων

4.1 Η Πορεία της Πανδημίας στην Κύπρο και Μέτρα Κυβέρνησης

Το πρώτο κρούσμα στην Κύπρο επιβεβαιώθηκε στις 9 Μαρτίου του 2020 όπου και η κυβέρνηση έλαβε αμέσως μέτρα για τον περιορισμό της εξάπλωσης του Ιού στην χώρα, βάζοντας σε καραντίνα τα άτομα που ήταν σε στενή επαφή με το κρούσμα και στην συνέχεια ακυρώθηκαν όλες οι μαζικές εκδηλώσεις, συναυλίες. Ωστόσο, μέχρι το τέλος του μήνα τα επιβεβαιωμένα κρούσματα έφτασαν στα 262, με σύνολο 8 θανάτους και η κυβέρνηση να «κτυπά» συναγερμό και να αυστηροποιεί ακόμη περισσότερο τα μέτρα. Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (WHO), τα επιβεβαιωμένα κρούσματα μέχρι το τέλος του χρόνου για το 2020 ήταν γύρω στα 23.100 και οι θάνατοι 128 με τελική αιτία τον Covid – 19.

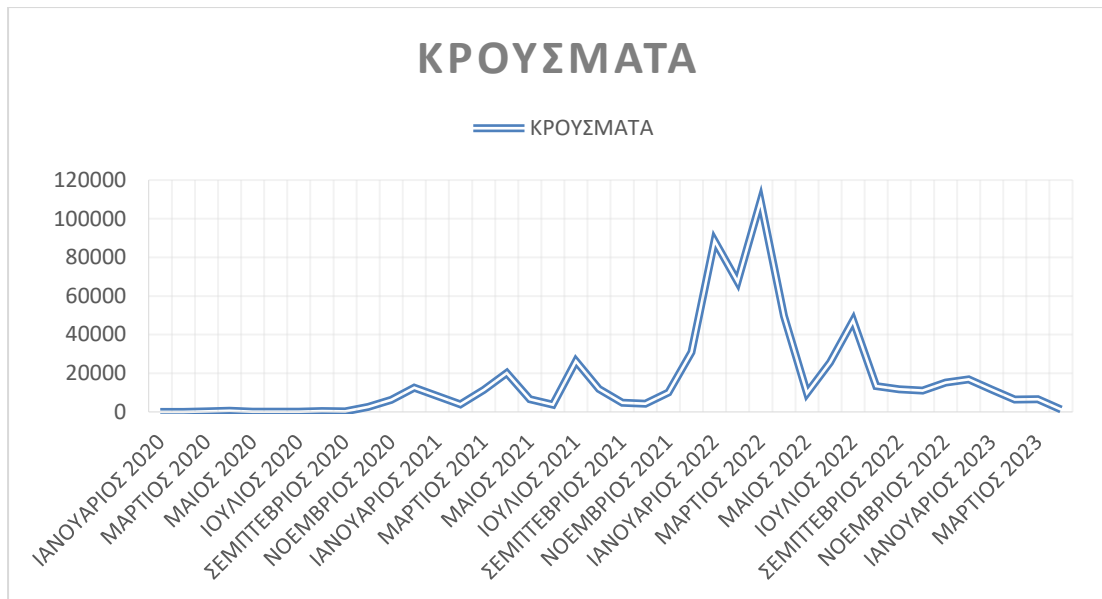
Κατά τη διάρκεια του πρώτο κύματος τον Μάρτιο μέχρι Μάιο του 2020, τα επιβεβαιωμένα κρούσματα ήταν 944 με 17 θανάτους. Με την κυβέρνηση να παίρνει μέτρα και να θέτει σε εφαρμογή το πιο «αυστηρότερο» μέτρο, το lockdown όπου ο κόσμος θα μπορούσε να έχει 1 έξοδο από το σπίτι την ημέρα και δικαιούνταν να κυκλοφορούν από τις 06:00 π.μ. μέχρι της 21:00μ.μ). Επίσης, όσοι έρχονταν από το εξωτερικό υποχρεώνονταν να μπουν καραντίνα για 14 ημέρες. Ακολούθως, από τον Μάιο και μέχρι τις αρχές Αυγούστου άρχισαν οι χαλαρώσεις για το καλοκαίρι. Ωστόσο, αρχίζει ένα δεύτερο κύμα κρουσμάτων. Κατά τη διάρκεια του δεύτερου κύματος τον Οκτώβριο έως Δεκέμβριο του 2020, ο αριθμός των κρουσμάτων αυξήθηκε σημαντικά, όπου τον Οκτώβριο τα κρούσματα έφτασαν τα 2.611, τον Νοέμβριο 6.199 και τον Δεκέμβριο να κτυπά το κόκκινο και να ανεβαίνουν στα 12.544, με σύνολο επιβεβαιωμένων κρουσμάτων να είναι 21.354 και 106 θανάτους, όπου η κυβέρνηση ξανά έθεσε σε εφαρμογή ένα δεύτερο lockdown, την υποχρέωση της χρήσης μάσκας σε εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους. Στην συνέχεια κτυπά και το τρίτο κύμα κορονοϊού τον Ιανουάριο – Μάρτιο 2021, όπου αριθμός

των επιβεβαιωμένων κρουσμάτων συνολικά για αυτούς του μήνες να είναι 23.725 και 133 θάνατοι. Τα μέτρα του lockdown συνεχίστηκαν και μέχρι τον Φεβρουάριο με δικαίωμα εξόδου 2 φορές την ημέρα και μέχρι της 21:00μμ. Η κυκλοφορία και τα εστιατόρια, μπαρ, καφετέριες έκλειναν στις 21:00μ.μ..

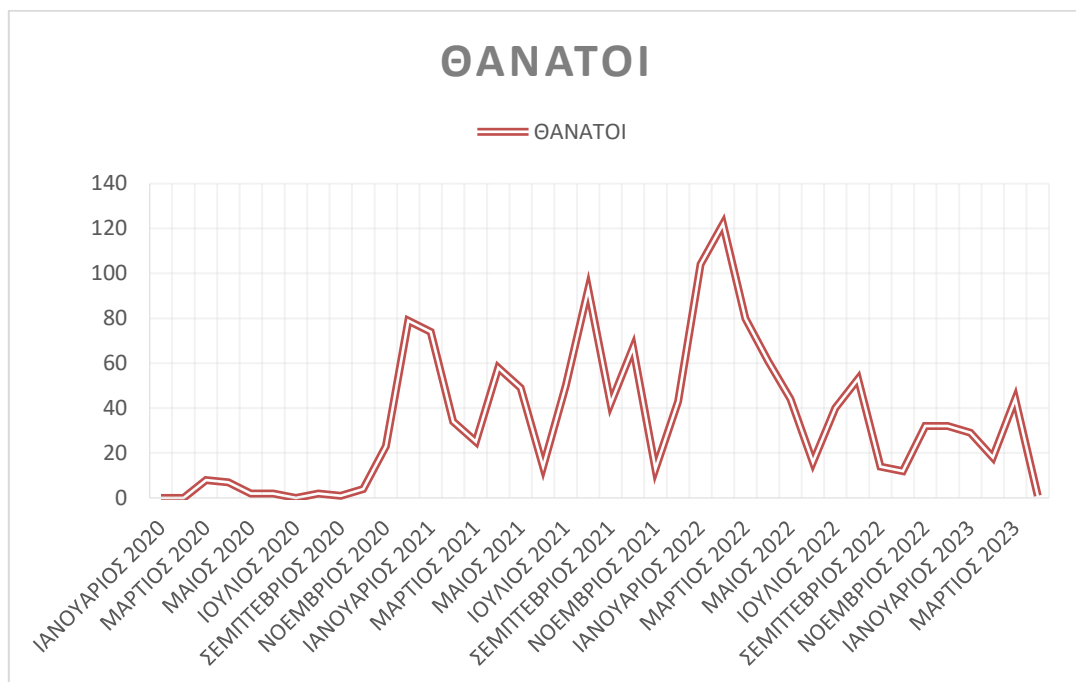
Το σύνολο επιβεβαιωμένων κρουσμάτων και θανάτων από τον κορονοϊό από τον Ιανουάριο 2021 μέχρι και τον Δεκέμβριο του 2021 ήταν 142.238 και 562 αντίστοιχα. Με τις αρχές να βάζουν περιορισμούς στους μη εμβολιασμένους, με το να υποβάλλονται σε 72 ωρών PCR πριν την άφιξη τους και πως οι εμβολιασμένοι μόνο θα έχουν πρόσβαση σε διάφορα κέντρα αναψυχής.

Τον Ιανουάριο του 2022, το σύνολο των επιβεβαιωμένων κρουσμάτων έφτασε να είναι 88.636 και τον Μάρτιο να καταγράφονται ακόμη 109.145 κρούσματα, με τα μέτρα της κυβέρνησης να παραμένουν σε ισχύ, κάνοντας αυτούς τους 2 μήνες να είναι οι μήνες με τα πιο αυξημένα κρούσματα από τον ιό covid – 19. Η κυβέρνηση θέτει σε λειτουργία το λεγόμενο Safe Pass, όπου θα είναι υποχρεωτικό μόνο σε εγκαταστάσεις υγειονομικής περίθαλψης και ευγηρίας και στους άλλους χώρους, όπου υπάρχει μαζική σύναξη πληθυσμού. Γενικά, το 2022 ήταν η χρονιά όπου καταγράφηκαν τα πιο πολλά κρούσματα ιού στην Κύπρο σε σύγκριση με τις άλλες χρονιές, με σύνολο να φτάνουν τα 465.764 κρούσματα και οι θάνατοι να είναι 610. Δηλαδή, σε σύγκριση με το 2021, τριπλασιάστηκαν τα συνολικά κρούσματα με τους θανάτους να συνεχίζουν να αυξάνονται.

(COVID-19 pandemic - Cyprus, 2023; WHO, 2023; CCCI | Cyprus Chamber of Commerce and Industry, 2023)

Διάγραμμα 1: Κρούσματα Covid – 19/μήνα για Κύπρο, Ιανουάριο 2020 - Απρίλιο 2023 (WHO, 2023)

Διάγραμμα 2: Θάνατοι από Covid – 19/ μήνα για Κύπρο, Ιανουάριο 2020 – Απρίλιο 2023 (WHO, 2023)

Μπαίνοντας το 2023, όλα τα μέτρα έχουν καταργηθεί, υπάρχει μια πιο ήρεμη κατάσταση στην Κύπρο με ότι έχει να κάνει με την πανδημία Covid – 19, με τα κρούσματα να είναι αυξημένα για τον μήνα Ιανουάριο στα 11.552 και με 29 θανάτους. Αλλά στους επόμενους μήνες αρχίζει μια σταδιακή μείωση των κρουσμάτων και των θανάτων που καταγράφονται, με αυτό να καθυστερεί την

κοινωνία, δίνοντας ελπίδες πως πλέον υπάρχει μια θετική κατεύθυνση ξανά στο να επιστρέψουμε εντελώς στην φυσιολογική ρουτίνα που είχαμε και πριν ξεσπάσει αυτός ο Ιός.

Τέλος, το σύνολο των κρουσμάτων από την αρχή της Πανδημίας στην Κύπρο από τον Μάρτιο 2020 μέχρι και σήμερα Απρίλιο 2023 ανέρχεται στα 656.904 και η θάνατοι με τελική αιτία των ιό Covid – 19 να είναι 1.392.

(COVID-19 pandemic - Cyprus, 2023; WHO, 2023; CCCI | Cyprus Chamber of Commerce and Industry, 2023)

4.2 Η Πορεία της Πανδημίας Στην Ελλάδα και Μέτρα Κυβέρνησης

Στην Ελλάδα, το πρώτο κρούσμα επιβεβαιώθηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2020 και μέχρι το τέλος του μήνα καταγράφηκα 5 κρούσματα και 0 θάνατοι. Η κυβέρνηση της Ελλάδας με την πρώτη εμφάνιση των κρουσμάτων ακύρωσε όλες τις καρναβαλίστικες εκδηλώσεις που θα γίνονταν εκείνη την περίοδο. Από τον Μάρτιο μέχρι και τον Απρίλιο τα κρούσματα και οι θάνατοι αρχίζουν και αυξάνονται ραγδαία με σύνολο κρουσμάτων και θανάτων 2.586 και 140 αντίστοιχα, με τις υγειονομικές αρχές και την κυβέρνηση να ζητούν το κλείσιμο όλων των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων (νηπιαγωγεία, λύκεια, γυμνάσια πανεπιστήμια), καταστήματα, μπαρ, θέατρα, εστιατόρια να σταματήσουν την λειτουργία τους, αφήνοντας μόνο ανοιχτά τα φαρμακεία και τις υπεραγορές. Επιπλέον, διέταξαν το κλείσιμο όλων των ξενοδοχείων και πιο σημαντικό, επιβλήθηκαν περιορισμοί μετακίνησης και κυκλοφορίας. Η κατάσταση επιδεινώθηκε στα τέλη Οκτωβρίου και αρχές Νοεμβρίου 2020, όταν ο αριθμός των κρουσμάτων και θανάτων αυξήθηκε σημαντικά με σύνολο για τους μήνες αυτούς να είναι στα 86.796 κρούσματα και 2015 στους θανάτους, με την κυβέρνηση να παίρνει κι άλλα μέτρα, όπως η υποχρεωτική χρήση της μάσκας, απαγόρευση συγκεντρώσεων και μετακινήσεων (Lockdown) με τους πολίτες να παίρνουν άδεια για έξοδο από το σπίτι τους. Κατόπιν αυτού, η κυβέρνηση αποφάσισε να λάβει αυστηρότερα μέτρα από ότι είχε πάρει στην αρχή της πανδημίας με τα πρώτα κρούσματα, όσο αφορά του περιορισμού της κινητικότητας και των κοινωνικών επαφών, με στόχο την μείωση του αριθμού

των κρουσμάτων. Το σύνολο των επιβεβαιωμένων κρουσμάτων και θανάτων από covid – 19 για το 2020 έφτασαν τα 138.850 και 4.838 αντίστοιχα.

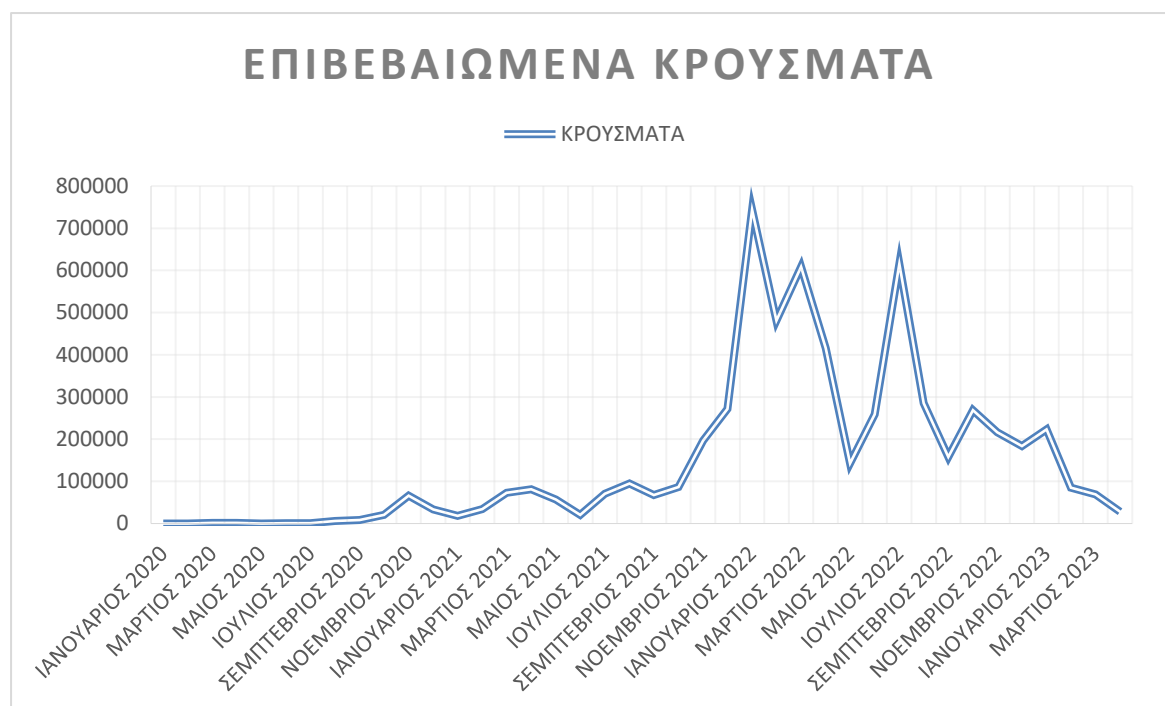
Στην συνέχεια, μπαίνοντας στο 2021, τα κρούσματα παραμένουν σε αυξημένα επίπεδα και οι θάνατοι να αυξάνονται. Τον Απρίλιο τα κρούσματα φτάνουν στα 72.589 και τον Μάιο 81.344 με συνολικά θανάτους για αυτούς τους 2 μήνες να είναι 3.877 με τελική αιτία τον ιό Covid – 19, με το Lockdown να είναι σε ισχύ και όλα τα άλλα μέτρα που ίσχυαν από την έναρξη της πανδημίας και πάλι, μετά από τις εορταστικές χαλαρώσεις που έγιναν από τις αρχές του χρόνου. Τους επόμενους μήνες συνέχισαν τα αυξημένα κρούσματα αλλά οι θάνατοι μειώθηκαν και η κυβέρνηση να αρχίζει σταδιακές χαλαρώσεις, με τον μήνα Ιούλιο να έχει τους πιο λίγους θανάτους για το 2020 αλλά τα κρούσματα ήταν 70.848 και η κυβέρνηση έδρασε μέτρα συγκεκριμένα στο νησί της Μυκόνου με απαγόρευση κυκλοφορίας από τις 01:00 π.μ. μέχρι τις 18:00 μ.μ. και απαγόρευση μουσικής σε μπαρ και εστιατόρια. Τον Αύγουστο μέχρι και τον Δεκέμβριο τα κρούσματα αυξάνονταν ραγδαία με τον Νοέμβριο να φτάνουν τα 196.733 και τον Δεκέμβριο 271.950 επιβεβαιωμένα κρούσματα με 2.219 και 2.633 θανάτους αντίστοιχα και η κυβέρνηση να βάζει σε ισχύ και σε άλλες περιοχές και νησιά lockdown όπου έχουν αυξημένα κρούσματα. Επίσης οι μη εμβολιασμένοι θα πρέπει να έχουν αρνητικό PCR είτε ταχεία δοκιμή αντιγόνου και να μπορούν να έχουν είσοδο σε δημόσιους χώρους π.χ. εστιατόρια, νυχτερινά κέντρα. Συνολικά τα κρούσματα για το έτος 2021 ήταν 1.072.003 Και 15.952 Θάνατοι.

Το 2022, τα κρούσματα από τις αρχές του χρόνου ήταν σε πρωτόγνωρα υψηλά νούμερα με τον Ιανουάριο να παίρνει την πρωτιά με 743.885 κρούσματα και 2.741 θανάτους όπου ήταν τα πιο πολλά καταγεγραμμένα επιβεβαιωμένα κρούσματα για όλα τα έτη από την έναρξη της πανδημίας στην χώρα, όπου αυτό έκανε την κυβέρνηση να ανήσυχά για την πορεία της χρονιάς. Προς το τέλος του Αυγούστου με αρχές του Σεπτεμβρη τα κρούσματα ήταν αυξημένα αλλά οι θάνατοι μειώθηκαν σημαντικά, με σταθερή πορεία στα 500-600 κρούσματα σε σχέση με την αρχή της χρονιάς, όπου καταγράφηκαν για τον μήνα Σεπτέμβριο μέχρι Δεκέμβριο 2022 συνολικά 2.373 θάνατοι, με την κυβέρνηση να ανακοινώνει πως από τον Μάιο δεν θα απαιτείτε απόδειξη εμβολιασμού για όσους εισέρχονται στην χώρα, ούτε οι μάσκες θα είναι

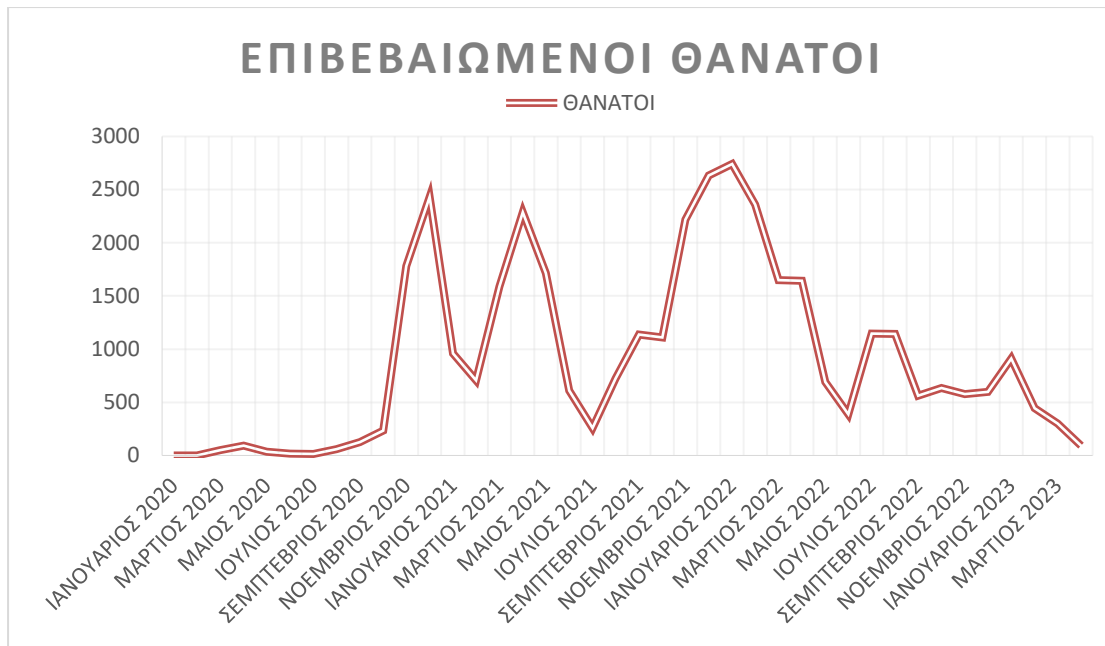
υποχρεωτικές αλλά μόνο στις ιατρικές εγκαταστάσεις και μέσα μαζικής μεταφοράς και σιγά σιγά ακολουθήσαν και άλλες χαλαρώσεις. Μέχρι το τέλος του 2022 τα επιβεβαιωμένα κρούσματα ήταν 4.377.539 και οι θάνατοι 14.135 Συνολικά κάνοντας το 2022 την χρονιά όπου καταγράφηκαν τα πιο πολλά κρούσματα κορονοϊού στην Ελλάδα.

Τα κρούσματα της πανδημίας από την αρχή μέχρι και τον Απρίλιο 2023 που καταγράφηκαν ανέρχονται σε 5.993.868 με 36.673 θανάτους.

(COVID-19 pandemic - Greece, 2023; WHO, 2023)

Διάγραμμα 3: Κρούσματα covid 19/ μήνα για την Ελλάδα, Ιανουάριο 2020 - Απρίλιο 2023 (WHO, 2023)

Διάγραμμα 4: Θάνατοι από covid -19/ μήνα για την Ελλάδα, Ιανουάριο 2020 – Απρίλιο 2023 (WHO, 2023)

Συνολικά, η πορεία της πανδημίας Covid-19 στην Ελλάδα και στην Κύπρο έχει επηρεαστεί από διάφορους παράγοντες, όπως η συμμόρφωση του πληθυσμού στα περιοριστικά μέτρα, η διαθεσιμότητα των εμβολίων και η εξέλιξη της πανδημίας σε παγκόσμιο επίπεδο. Οι Κυβερνήσεις των δύο χωρών συνεχίζουν να εργάζονται για την προστασία του κοινού υγειονομικού συστήματος και της κοινότητας συνολικά, ενθαρρύνοντας τους πολίτες να τηρούν τα περιοριστικά μέτρα για την διαχείριση της μετάδοσης του ιού ώστε να μην χρειαστεί να ξανά υποβληθούν νέα μέτρα.

Παρόλο που η πανδημία εξακολουθεί να είναι μια πρόκληση για την υγεία και την οικονομία των δύο χωρών, οι προσπάθειες για την αντιμετώπιση της συνεχίζονται και ελπίζεται ότι η κατάσταση θα βελτιωθεί και άλλο στο μέλλον με τη συνέχιση του εμβολιασμού και τηρώντας τα υγειονομικά μέτρα, όπως η χρήση μάσκας και ο περιορισμός των συναθροίσεων και επίσης όσων αφορά την βελτίωση τις οικονομίας που επηρεάστηκε πάρα πολύ με όλα αυτά τα μέτρα που έγιναν στις 2 χώρες αλλά και παγκοσμίως, όπως με των μέτρων στήριξης και προγραμμάτων της Κυβέρνησης και από άλλων φορέων που δημιουργήθηκαν για την ανεργία που δημιουργήθηκε βάση αυτών μέτρων για την αντιμετώπιση της.

4.3 Οικονομία της Κύπρου

Η Κύπρος είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε) από τον Μάιο του 2004 και υιοθέτησε το ευρώ ως εθνικό νόμισμα τον Ιανουάριο του 2008. Κατά τα πρώτα πέντε χρόνια της ένταξης στην Ε.Ε, η κυπριακή οικονομία αναπτύχθηκε με μέσο ρυθμό περίπου 4%, με την ανεργία μεταξύ 2004 και 2008 κατά μέσο όρο περίπου 4%. Ωστόσο, η οικονομία έπεσε σε ύφεση το 2009, καθώς η συνεχιζόμενη παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση και η χαμηλή ζήτηση που προέκυψε έπληξαν τους τομείς του τουρισμού και των κατασκευών. Οι δύο μεγαλύτερες τράπεζες της Κύπρου ήταν από τους μεγαλύτερους κατόχους ελληνικών ομολόγων στην Ευρώπη και είχαν σημαντική παρουσία στην Ελλάδα μέσω τραπεζικών υποκαταστημάτων και θυγατρικών. Μετά από πολυάριθμες υποβαθμίσεις της πιστοληπτικής της ικανότητας, η Κύπρος έχασε την πρόσβαση στις διεθνείς κεφαλαιαγορές τον Μάιο του 2011. Τον Ιούλιο του 2012, η Κύπρος έγινε η πέμπτη κυβέρνηση της ευρωζώνης που ζήτησε ένα πρόγραμμα οικονομικής διάσωσης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

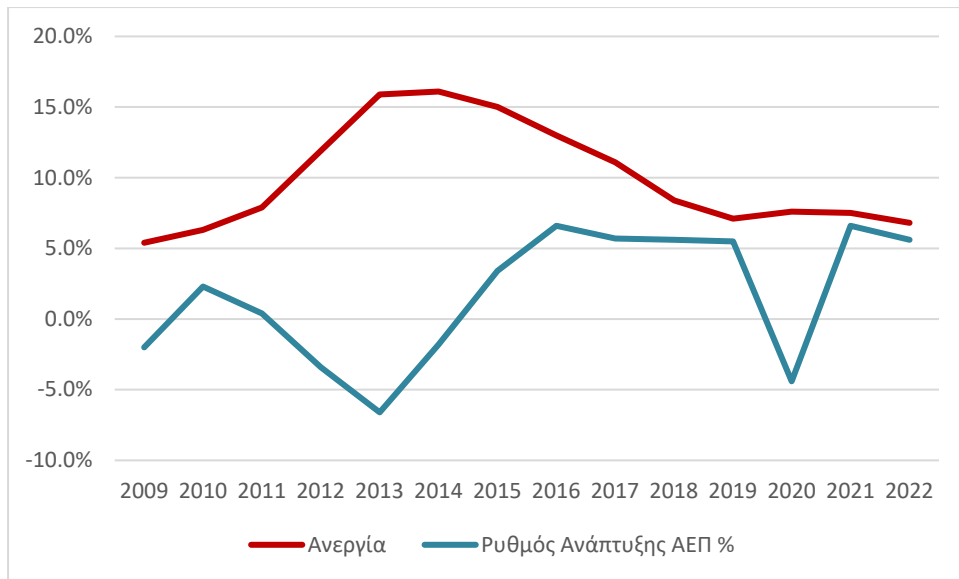
Στις 15 Μαρτίου 2013 έγινε η συνεδρίαση του Eurogroup για την πολιτική απόφαση που θα έπρεπε να παρθεί για την Κύπρο και το πρόγραμμα διάσωσης. Όπου αποφασίστηκε το κούρεμα των καταθέσεων σε ολόκληρο το τραπεζικό σύστημα στο 6.5% μέχρι τις 100.000 ευρώ και στο 9.5% για τις καταθέσεις από τις 100.000 ευρώ και άνω σε ολόκληρο το τραπεζικό σύστημα.

(Παπαδογιάννης, 2017; Antonis Paschalides & Co.LLC, 2023)

Το ποσοστό των ανέργων στο τέλος του 2013 αυξήθηκε στο 16% από 11.6% που ήταν το 2012, με το δημόσιο χρέος της κυβέρνησης να φτάσει τα 18.7 δισεκατομμύρια ευρώ, με ανοδική πορεία μέχρι το 2015. Το 2016 και έπειτα, η ανεργία και το χρέος άρχισε να μειώνεται στο 13% και 19.6 δισεκατομμύρια αντίστοιχα, με το χρέος να αυξάνεται ξανά μετά την πώληση του Συνεργατισμού το 2018 σε 21.3 δισεκατομμύρια ευρώ. (Eurostat, 2023a; Eurostat, 2023b; Χαννή, 2018)

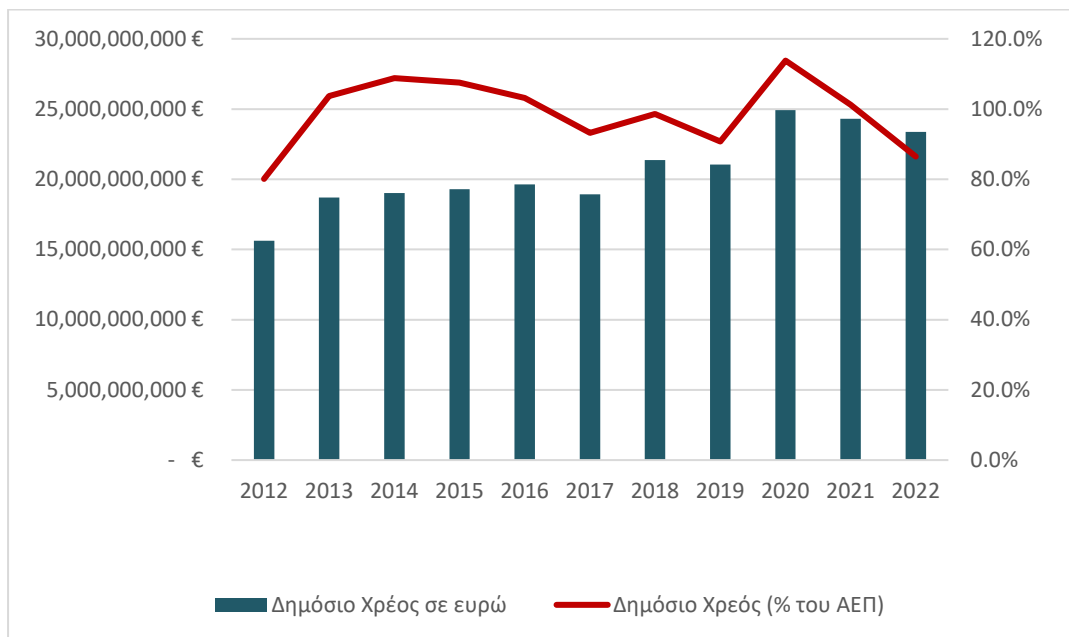
Το 2020, δημόσιο χρέος της κυβέρνησης έφτασε σχεδόν τα 25 δισεκατομμύρια ευρώ και με το 2022, να παρατηρείτε μείωση με του χρέος και να είναι περίπου στα 23 δισεκατομμύρια ευρώ. (Διάγραμμα 5 και 6)

(Eurostat, 2023a)

Διάγραμμα 5: Ανεργία και Ρυθμός Ανάπτυξης ΑΕΠ (%) Κύπρου

(World Bank, 2021; Στατιστική Υπηρεσία, 2023; Eurostat, 2023b)

Διάγραμμα 6: Δημόσιο χρέος Κυβέρνησης και ΑΕΠ (%) της Κύπρου (2012-2022)

(Eurostat, 2023a)

4.4 Οικονομία της Ελλάδας

Η ελληνική οικονομία μαστιζόταν από πολλά προβλήματα πριν καν καταφέρει να εισέλθει στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Κατά την δεκαετία του 1980, η ελληνική κυβέρνηση ακολούθησε επεκτατική δημοσιονομική και νομισματική πολιτική. Ωστόσο, αντί να ενισχύσει την οικονομία, η χώρα υπέστη αυξανόμενους ρυθμούς πληθωρισμού, υψηλά δημοσιονομικά και εμπορικά ελλείματα, χαμηλούς ρυθμούς ανάπτυξης και συναλλαγματικές κρίσεις.

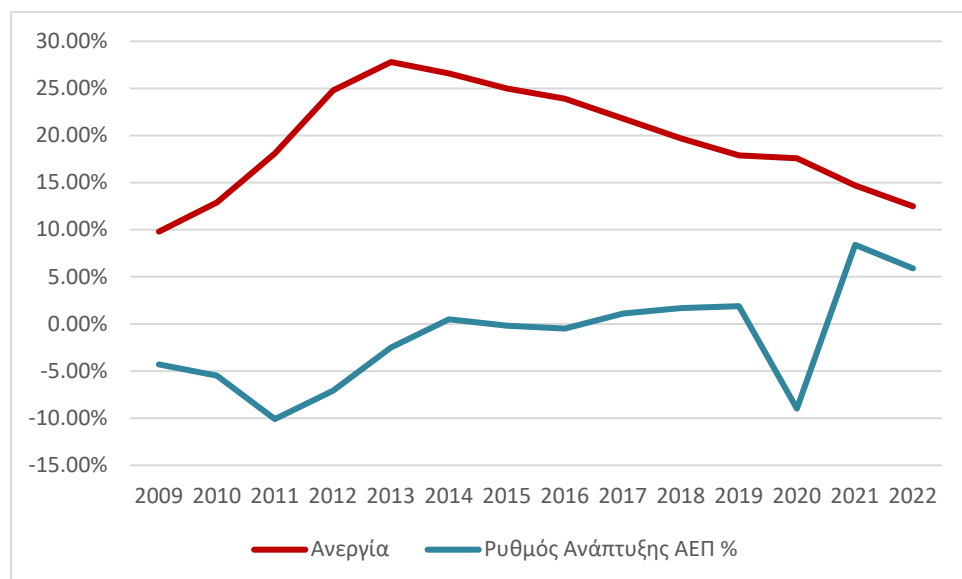
Η αποδοχή της Ελλάδας στην Ευρωζώνη ήταν υπό όρους και χρειαζόταν την πιο διαρθρωτική προσαρμογή για να συμμορφωθεί με τις κατευθυντήριες γραμμές της Συνθήκης του Μάαστριχτ του 1992 αυτή η Συνθήκη περιορίζει τα κρατικά ελλείματα στο 3% του ΑΕΠ και το δημόσιο χρέος στο 60% του ΑΕΠ.

Τελικά όμως, μπόρεσε να εισέλθει στην Ε.Ε το 2001, με την εσφαλμένη αναφορά του μεγέθους του ελλείματός της, καθώς τα οικονομικά της χώρας δεν πλησίαζαν καθόλου τους όρους του Μάαστριχτ. Το 2004, η ελληνική κυβέρνηση παραδέχτηκε ανοιχτά ότι τα μεγέθη του προϋπολογισμού της είχαν υποτιμηθεί για να ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις εισόδου για το ενιαίο νόμισμα της Ευρωζώνης. Αυτό που ήλπιζε είναι ότι παρά την πρόωρη είσοδο της, η ένταξη στην Ε.Ε θα τονώσει την οικονομία, επιτρέποντας στη χώρα να αντιμετωπίσει τα δημοσιονομικά της προβλήματα. Με την αποδοχή της Ελλάδας στην Ευρωζώνη, θεωρούνταν ως ένα ασφαλές μέρος για επενδύσεις, γεγονός που μείωσε σημαντικά τα επιτόκια που έπρεπε να πληρώσει η ελληνική κυβέρνηση.

Για το μεγαλύτερο μέρος της δεκαετίας του 2000, τα επιτόκια που αντιμετώπιζε η Ελλάδα ήταν πολύ χαμηλά, που τις επέτρεψαν να δανειστεί με πολύ χαμηλό επιτόκιο από ότι πριν το 2001, τροφοδοτώντας μια αύξηση των δαπανών. Ενώ όντως ωθούσε την οικονομική ανάπτυξη, δεν είχε ακόμη αντιμετωπίσει τα βαθιά δημοσιονομικά της προβλήματα. Με την παγκόσμια οικονομική κρίση που ξεκίνησε το 2007 αποκάλυψε την πραγματική φύση της οικονομικής διαμάχης της Ελλάδας. Η ύφεση αποδυνάμωσε τα ήδη ασήμαντα φορολογικά έσοδα της Ελλάδας, γεγονός που προκάλεσε επιδείνωση του ελλείματος. Καθώς το κεφάλαιο άρχισε να στερεύει, η Ελλάδα αντιμετώπισε μια κρίση ρευστότητας, αναγκάζοντας την κυβέρνηση να

αναζητήσει χρηματοδότηση διάσωσης , την οποία τελικά έλαβε με αυστηρούς όρους.

(Council Foreign Relations, 2023; Alogoskoufis, 2021; Johnston, 2022)

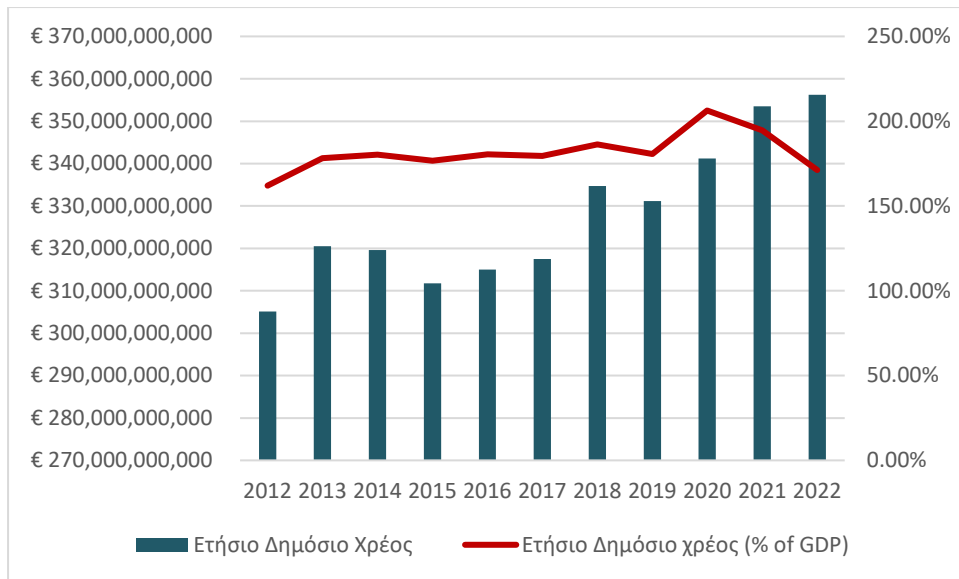

Διάγραμμα 7 : Ανεργία και Ρυθμός Ανάπτυξης ΑΕΠ (%) της Ελλάδας (2009-2022)

Οι Έλληνες πολίτες ψήφισαν πρόσθετα μέτρα λιτότητας της Ε.Ε τον Ιούλιο του 2015 και η Ελλάδα άρχισε να έχει βελτιώσεις στην οικονομία της. (Johnston, 2022)

Το ποσοστό ανεργίας μειώθηκε από 28 % το 2013 στο 17.9 % το 2019 και το ΑΕΠ μειώθηκε από -5.5 % το 2010 σε 1.9% το 2019. Δυστυχώς όμως, από το 2020, με τις επιπτώσεις της πανδημίας, το ΑΕΠ της έπεσε ξανά στο αρνητικό -9 %, αλλά το 2021 αυξήθηκε κατά 17,4 ποσοστιαίες μονάδες φτάνοντας το 8.4% με το 2022 να υπάρχει μια αισθητή μείωση και να πέφτει στο 5.9%.

(World Bank, 2021b; Eurostat, 2023a; ΕΛΣΤΑΤ, 2023)

Διάγραμμα 8: Δημόσιο χρέος Κυβέρνησης και ΑΕΠ (%) της Ελλάδας (2012-2022)

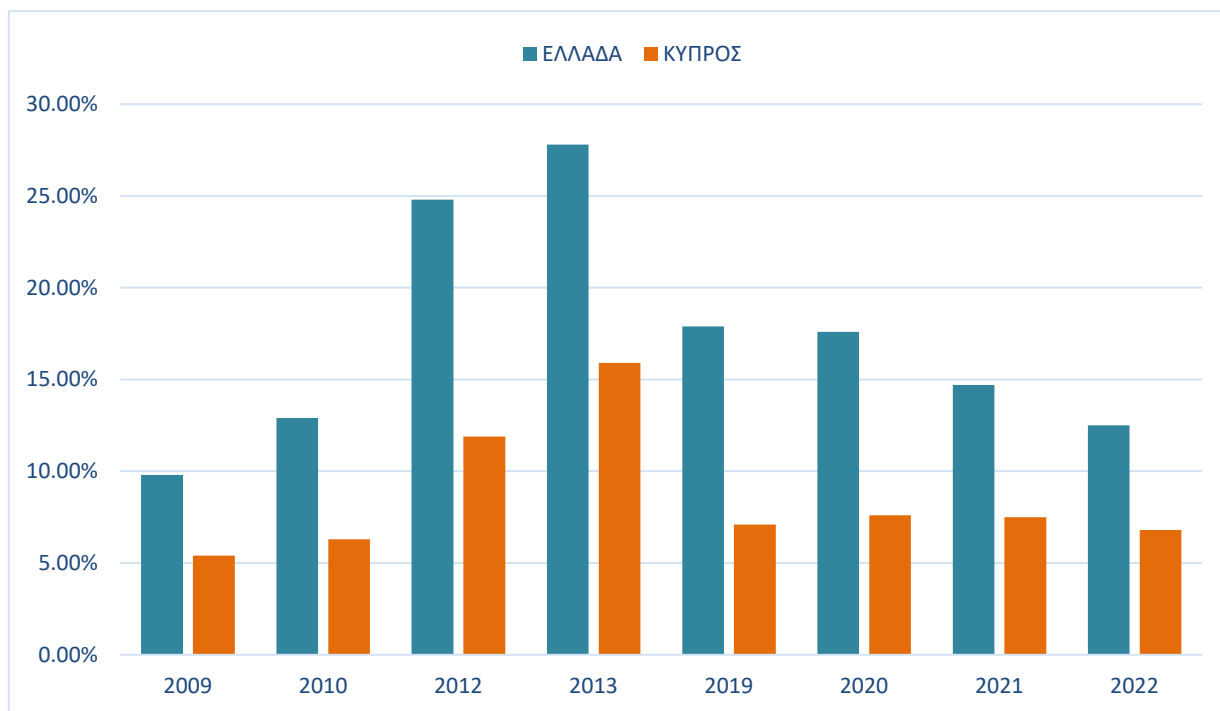
(Eurostat, 2023b)

4.5 Ανεργία και Πανδημία

Η ανεργία στην Κύπρο και Ελλάδα είναι ένα σοβαρό ζήτημα που υπήρχε από πάντα. Μετά το ξέσπασμα της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα το 2009-2010 η ανεργία φτάνει το 12,9% για το 2010 με αύξηση κατά 3,1% από το προηγούμενο έτος και να συνεχίζει την ανοδική πορεία και για τα επόμενα χρόνια.

Επίσης στην Κύπρο με την οικονομική κρίση το 2012-2013, με το «κούρεμα» στους πολίτες της, οδήγησε σε μια αναστάτωση Παγκύπρια, με τις τιμές των αγαθών να αυξάνονται, οι μισθοί να μειώνονται, να μην υπάρχουν δουλειές και η ανεργία να αυξάνεται σημαντικά. Το 2013 η ανεργία στην Κύπρο φτάνει το 15% με τις γυναίκες να είναι και τους άντρες στο %. Ωστόσο φαίνεται ότι μέσα στα επόμενα χρόνια να υπάρχει σημαντική βελτίωση, με το 2019 να βελτιώνεται και να φτάνει το 7%, όμως με την πανδημία του Covid – 19, με τα μέτρα που πάρθηκαν από τις κυβερνήσεις, είχε σοβαρές συνέπειες στην οικονομία και την απασχόληση σε παγκόσμιο επίπεδο.

(Eurostat, 2023a; Χαμπή, 2021)

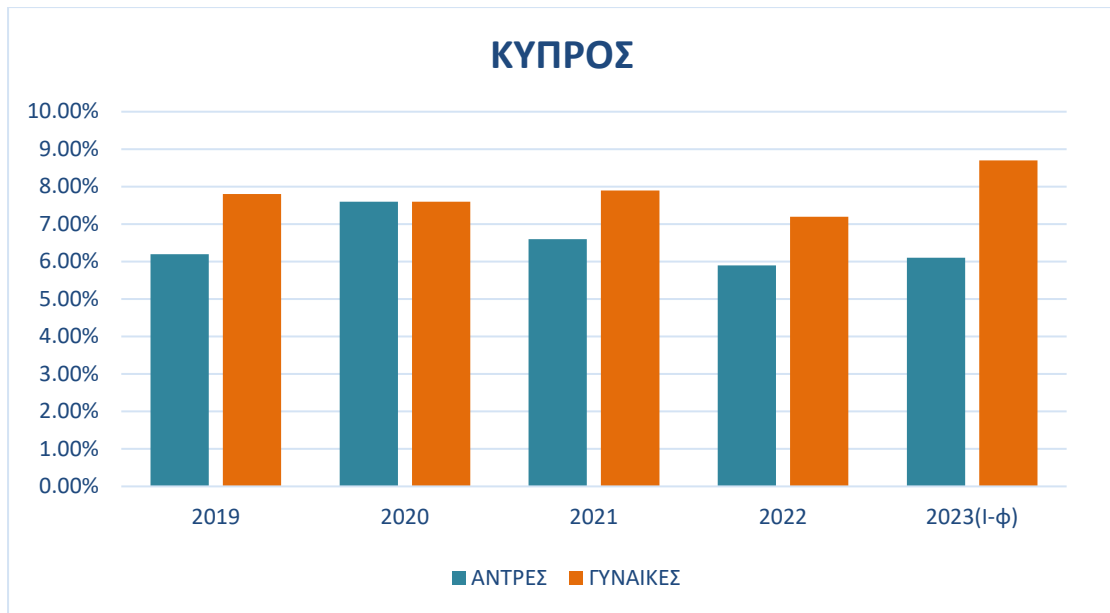

Διάγραμμα 9 : Ανεργία για τα έτη 2009-2022 Ελλάδα και Κύπρου (Eurostat., 2023)

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας, στην Κύπρο για το 2020 το ποσοστό ανεργίας αυξήθηκε από 7.1% που ήταν το 2019 σε 7.6% το 2020, το 2021 7.5% και το 2022 μειώθηκε σημαντικά σε σύγκριση με τις άλλες χρονιές στο 6.8%. Για το 2023 από τον Ιανουάριο μέχρι και τον Φεβρουάριο το ποσοστό ανεργίας είναι 7.35% όπου σε σύγκριση με τον Ιανουάριο 2022 και τον Φεβρουάριο που ήταν 6,1% και 6,1% αντίστοιχα, υπάρχει μια σημαντική αύξηση, που θα φανεί τους επόμενους μήνες αν θα παραμείνει αυξημένο ή μειωθεί.

Στις γυναίκες για κάθε χρονιά από το 2019 μέχρι και το Φεβρουάριο του 2023 το ποσοστό ανεργίας ήταν 7.8%, 7.6%, 7.9%, 7,2% και 8,7% αντίστοιχα και στους άντρες το ποσοστό ανεργίας ήταν 6.2%, 7.6%, 6.6%, 5.9% και 6.1% αντίστοιχα.

(Eurostat, 2023)

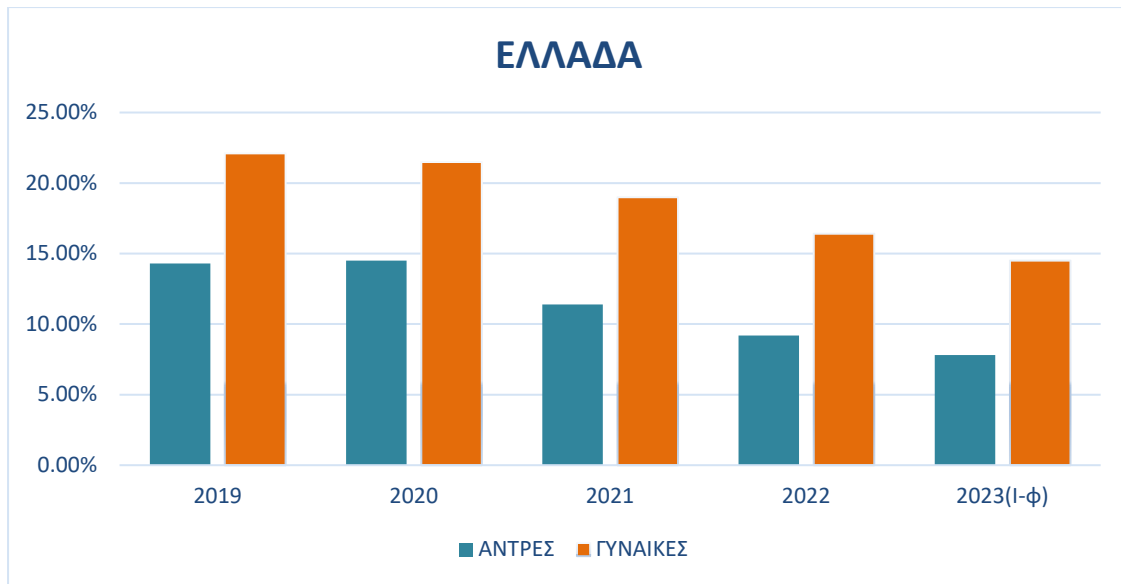

Διάγραμμα 10: Ανεργία Αντρών, Γυναικών για 2019- Φεβρουάριο 2023 στην Κύπρο (Eurostat., 2023)

Συνολικά, από τα δεδομένα φαίνεται ότι η πανδημία του COVID-19 επηρέασε την ανεργία στην Κύπρο, με μεγαλύτερο αντίκτυπο στις γυναίκες. Ωστόσο, το ποσοστό ανεργίας σε όλους τους τομείς έχει μειωθεί το 2022, προσφέροντας ελπίδα για μια βελτίωση της οικονομικής κατάστασης στο μέλλον.

Από την άλλη πλευρά, στην Ελλάδα, η ανεργία για την χρονιά 2019 ήταν 17,9% και το 2020 κυμαινόταν κοντά στο 17.6% που δεν υπάρχει κάποια μεγάλη διαφορά αλλά σαν ποσοστό ανεργίας είναι σημαντικά αυξημένο. Το 2021 η ανεργία ήταν 14.7%, το 2022 12.5% και για το 2023 μέχρι τον Φεβρουάριο είναι στο 10.85%. Επιπλέον για τις γυναίκες το ποσοστό ανεργίας από το 2019 έως Φεβρουάριο 2023 ήταν 22.1%, 21.5%, 19%, 16.4% και 14.5% αντίστοιχα και για τους άντρες ήταν 14.3%, 14.5%, 11.4%, 9.2% και 7.8% αντίστοιχα.

(Eurostat, 2023)

Διάγραμμα 11: Ανεργία Αντρών και Γυναικών για το 2019- Φεβρουάριο του 2023 στην Ελλάδα

Βλέπουμε ότι και η Κύπρος και η Ελλάδα αντιμετώπισαν αυξήσεις στα επίπεδα ανεργίας λόγω της πανδημίας του COVID-19. Το ποσοστό ανεργίας στην Κύπρο ήταν σταθερό και αυξήθηκε ελαφρά το 2020 και το 2021, αλλά μειώθηκε σημαντικά μέχρι το τέλος του 2022. Όμως για το 2023 μέχρι Φεβρουάριο, τα ποσοστά ανεργίας είναι αυξημένα σε σύγκριση με την περσινή χρονιά, που αυτό είναι ανησυχητικά αν θα συνεχίσει αυτή την ανοδική πορεία, μειωθεί ή παραμείνει σταθερό. Από την άλλη πλευρά, η Ελλάδα είχε πολύ υψηλά επίπεδα ανεργίας το 2019 και το 2020 και αν και μειώθηκε σημαντικά το 2022 και μέχρι τις αρχές του 2023 να παραμένει σταθερό, αλλά παραμένει συγκριτικά υψηλό ποσοστό.

Τέλος, αυτό που φαίνεται βάση τα δεδομένα πιο πάνω είναι ότι όσο αφορά τις γυναίκες στην Κύπρο και στην Ελλάδα, επηρεάστηκαν περισσότερο από την ανεργία από ότι οι άνδρες. Στην Κύπρο, το ποσοστό ανεργίας των γυναικών ήταν πάνω από αυτό των ανδρών σε κάθε χρονιά, ενώ στην Ελλάδα το ποσοστό ανεργίας των γυναικών ήταν σημαντικά υψηλότερο από αυτό των ανδρών εξίσου σε όλες τις χρονιές. Αυτό είναι ένα ζήτημα πολύ σημαντικό όσο με ότι έχει να κάνει την πορεία των χωρών για την ισότητα των φύλων στο επαγγελματικό κομμάτι και όχι μόνο, με την πανδημία να το ανέδειξε με τα στατιστικά ότι είναι κάτι που ίσχυε και από πριν αλλά τώρα κορυφώνετε.

4.6 Η Ανισότητα μεταξύ των Γυναικών και Ανδρών στην Ανεργία

Σε μια μελέτη από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (2022), μέσω του Flash Eurobarometer είχε στόχο να δει τις επιπτώσεις που είχε η πανδημία σε διάφορους τομείς (προσωπικό, επαγγελματικό επίπεδο, περιστατικά βίας, ψυχολογία) των γυναικών σε χώρες της Ευρώπης με την καταγραφή των δικό τους απόψεων. Ανάμεσα σε αυτές τις χώρες ήταν η Κύπρος (n=531) και η Ελλάδα(n=1058), όπου φάνηκε πως όσο αφορά το επαγγελματικό επίπεδο είχε αρνητικό αντίκτυπο στο προσωπικό τους εισόδημα με την Κύπρο στο 57% και στην Ελλάδα στο 60% των γυναικών που συμμετείχαν. Επιπλέον, αναφέρουν πως είχε και αρνητικό αντίκτυπο στην ισορροπία της επαγγελματικής και προσωπικής τους ζωής με την Κύπρο να είναι στο 68% και Ελλάδα 59% και να έχουν την πρωτιά στη λίστα αυτή σε σύγκριση με τις άλλες χώρες. Επίσης, σημαντικό να αναφερθεί είναι πως, αναφέρουν ότι λόγω της πανδημίας οι γυναίκες εξαρτώνται περισσότερο οικονομικά από τους συντρόφους τους, στο 34% για Κύπρο και 31% των γυναικών στην Ελλάδα είχαν αυτή την άποψη. Τα αποτελέσματα δείχνουν πως οι γυναίκες έχουν επηρεαστεί από την πανδημία όσο αφορά το επαγγελματικό και οικονομικό κομμάτι αλλά και σε άλλους τομείς τις ζωής τους. Η Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου Roberta Metsola και η πρόεδρος της Επιτροπής Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ισότητας των Φύλων Robert Biedroń, αναφέραν πως αυτές οι κρίσεις παρουσιάζουν ευκαιρίες για να κτιστεί ένα καλύτερο πλαίσιο της ανοικοδόμησης και πως η ανάκαμψη θα πρέπει να έχει τις γυναίκες στο επίκεντρο των λύσεων.

Σε ένα άλλο άρθρο από το Infuture Institute, (2022) όπου αναφέρεται στις επιπτώσεις της πανδημίας Covid – 19 στις γυναίκες στην Πολωνία και την Κύπρο, από τον Μάιο μέχρι τον Ιούνιο του 2021. Διεξήχθη μια διαδικτυακή έρευνα (CAWI) σε 103 γυναίκες που ζουν στην Κύπρο, η οποία διανεμήθηκε μέσω email και μέσω κοινωνικής δικτύωσης με το 67% να αναφέρει πως η πανδημία επιβράδυνε τις τάσεις ενδυνάμωσης τους, τόσο στην κοινωνία όσο και στην αγορά εργασίας. Η μελέτη προτείνει διάφορες πολιτικές που θα βελτιώσουν την θέση των γυναικών στην κοινωνία και θα εξαλείψουν τις ανισότητες κυρίως κατά την διάρκεια της πανδημίας. Κάποιες πολιτικές που αναφέρονται σχετικά με την εργασία και οικονομία των γυναικών είναι:

Ενίσχυση της πρόσβασης των γυναικών στην εκπαίδευση και την απασχόληση, μέσω προγραμμάτων κατάρτισης, εκπαιδευτικών ευκαιριών και προγραμμάτων στήριξης για τις γυναίκες που επιθυμούν να επανέλθουν στην αγορά εργασίας. Επίσης την ενίσχυση της οικονομικής ανεξαρτησίας των γυναικών με μέτρα όπως η ίση αμοιβή για ίση εργασία και η ενθάρρυνση της γυναικείας επιχειρηματικότητας και καινοτομίας. Επιπλέον, πιστεύουν πως αυτά τα μέτρα θα μπορούσαν να έχουν θετικό αντίκτυπο στην οικονομική ανάπτυξη και την κοινωνική ευημερία της κοινωνίας συνολικά.

Συνολικά, μπορούμε να συμπεράνουμε, είναι ότι η πανδημία του COVID-19 επηρέασε σημαντικά την οικονομία και την απασχόληση των δύο χωρών, με αυξημένα επίπεδα ανεργίας και οικονομικής ανασφάλειας, με τα πρώτα κιάλας μέτρα που ανακοίνωσε η κυβέρνηση για την προστασία από την πανδημία. Ωστόσο, παρά την κοινή επίδραση της πανδημίας, οι διαφορές στα επίπεδα ανεργίας και ανάκαμψης της αγοράς εργασίας μεταξύ των δύο χωρών αντικατοπτρίζουν τις διαφορετικές καταστάσεις στις δύο αγορές εργασίας και την αντίδρασή τους στις οικονομικές, στις κοινωνικές συνθήκες που προκλήθηκαν από την πανδημία και τέλος στην ανισότητα που υπάρχει μεταξύ των αντρών και γυναικών στο επαγγελματικό κομμάτι που παρά να μειώνεται, τώρα με την πανδημία φαίνεται να αυξάνεται. Επιπλέον και με βάση τα πιο πάνω άρθρα βασισμένα σε απόψεις των γυναικών σε Ελλάδα και Κύπρο αλλά και σε άλλες χώρες της Ευρώπης, που παρουσιάστηκαν φαίνεται πως είχε πιο πολύ αντίκτυπο η πανδημία στις γυναίκες σε διάφορους τομείς της ζωής τους αλλά κυρίως σε ότι αφορά το επαγγελματικό και οικονομικό κομμάτι. Επιπλέον οι γυναίκες ήταν πιο εύκολο να αφήσουν τις δουλειές τους για την φροντίδα των παιδιών που έμεναν σπίτι λόγω των κλειστών σχολείων (European Institute for Gender Equality, 2023).

Γενικά όλη αυτή η κατάσταση που προκλήθηκε, δίνει σήμα το πως πρέπει τα μέτρα που παίρνονται να βλέπουν ολόκληρη την εικόνα αναλυτικά στο πως να παρέχουν τα διάφορα μέτρα στήριξης περιορισμού της ανεργίας από την πανδημία και να δίνουν έμφαση στις πιο ευάλωτες και επηρεαζόμενες ομάδες του πληθυσμού.

4.7 Πολιτικές Περιορισμού Ανεργίας Από την Πανδημία

4.7.1 Μέτρα Στήριξης της Κάθε Χώρας

Πίνακας 1 : Συνοπτικά τα Μέτρα Στήριξης Που Πάρθηκαν Από Τις Κυβερνήσεις

ΕΛΛΑΔΑ	ΚΥΠΡΟΣ
ΜΕΤΡΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΓΙΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΚΟΡΩΝΟΪΟΥ	
<ul style="list-style-type: none">-Καταβολή αποζημίωσης ύψους 800€-Ασφαλιστική κάλυψη εργαζομένων-Απαγόρευση απόλυσης-Θέσπιση άδειας ειδικού σκοπού για εργαζόμενους γονείς σε δημόσιο και ιδιωτικό τομέα-Καταβολή δώρου Πάσχα-Μείωση ενοικίου κύριας κατοικίας εργαζομένων-Μέτρα στήριξης ανέργων-Μέτρα στήριξης ελεύθερων επαγγελματιών-Έκπτωση εμπρόθεσμης καταβολής ασφαλιστικών εισφορών-Παράταση προθεσμίας καταβολής ασφαλιστικών εισφορών-Παράταση καταβολή οφειλών ΦΠΑ και δόσεων βεβαιωμένων οφειλών-έκπτωση 25%-<u>Προγράμματα ΕΣΠΑ:</u><ul style="list-style-type: none">-Πρώθηση στην απασχόληση ανέργων πτυχιούχων-Πρώθηση της απασχόλησης, μέσω προγραμμάτων κοινωφελούς χαρακτήρα-Ενίσχυση των Κέντρων Κοινωνικής Πρόνοιας με προσλήψεις έκτακτου προσωπικού	<ul style="list-style-type: none">-Ειδικά Σχέδια Πλήρους και Μερικής Αναστολής Λειτουργιών-Ειδικό Σχέδιο Ξενοδοχειακών Μονάδων και Τουριστικών Καταλυμάτων-Ειδικό Σχέδιο Οικονομικών Δραστηριοτήτων Συνδεόμενων με την Τουριστική Βιομηχανία ή Οικονομικών Δραστηριοτήτων-Πρόγραμμα για Αυτοαπασχολούμενους-Χορήγηση «Ειδικής Άδειας» στους Γονείς-Ειδικό Επίδομα Ασθενείας-Ειδικά μέτρα για την προστασία των δανειοληπτών-Προσωρινή αναστολή καταβολής ΦΠΑ-Στήριξη για ανάκαμψη του Τουρισμού-Τροποποίηση του περί Ρύθμισης Ληξιπρόθεσμων Κοινωνικών Εισφορών Νόμου-Μειωμένες εισφορές στο ΓεΣΥ-Επίδομα παραμονής Φοιτητών στο εξωτερικό-Αναστολή εξώσεων-Αναστολή της αποπληρωμής δόσεων, περιλαμβανομένων και των τόκων-Εξάμηνη παράταση του Σχεδίου Επιδότησης επιτοκίων για νέα επιχειρηματικά δάνεια.-Ειδικό Σχέδιο Ορισμένων Κατηγοριών Αυτοτελώς Εργαζομένων-Ειδικό Επίδομα Απουσίας από την Εργασία

Στην Κύπρο και στην Ελλάδα παρήχθησαν μέτρα αντιμετώπισης της εξάπλωσης του κορωνοϊού από το πρώτο κύμα κρούσματος που εμφανίστηκε στις χώρες αυτές. Όμως, μαζί με αυτά τα μέτρα αντιμετώπισης εξάπλωσης του ιού, οι κυβερνήσεις της Ελλάδας και Κύπρου, έλαβαν κι άλλα μέτρα για να περιορίσουν

την ανεργίας, και βοηθήματα για τις επιχειρήσεις και τους εργαζόμενους της που θα επηρεάζονται άμεσα από την πανδημία Covid - 19. Έτσι για αποφυγή απολύσεων, μείωση εισοδημάτων, λόγω του ότι δεν μπορούν να δουλέψουν με τα μέτρα που πήρε η κυβέρνηση, για παράδειγμα το lockdown με τις επιχειρήσεις να κλείνουν μετά από τα διαγγέλματα της κυβέρνησης π.χ. τα κέντρα εστίασης, θέατρα, εστιατόρια και άλλα πολλά. Οι κυβερνήσεις έπρεπε κάτι να κάνουν για να στηρίξουν τους εργαζόμενους αλλά και της ίδιας της επιχείρησης. Έτσι έλαβαν μέτρα στήριξης με διάφορα σχέδια και βοηθήματα για τους πολίτες της.

Τέλος και οι 2 χώρες έχουν το Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (2021-2026), από τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της ΕΕ. που επιδρά στην οικονομική δραστηριότητα, αλλά και στις τεχνολογίες, τις συμπεριφορές και τους θεσμούς.

Οι στόχοι του σχεδίου είναι ο περιορισμός οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων από τον Covid – 19, να αντιμετωπιστούν τα υπάρχοντα παραγωγικά και επενδυτικά κενά, να ενίσχυση την ανάπτυξη και την δημιουργία νέων θέσεων εργασίας που εκτιμάτε ότι μέχρι το 2026 θα ανοίξουν 180.000 - 200.000 θέσεις εργασίας για την Ελλάδα και 11.000 για την Κύπρο 11.000.

(European Commission, 2023b; a)

4.7.2 Μέτρα Στήριξης Περιορισμού Ανεργίας Κύπρου

Η κυβέρνηση και η βουλή της Κύπρου ενέκριναν και υιοθέτησαν διάφορα μέτρα στήριξης των εργαζομένων και των επιχειρήσεων της Κύπρου. Τα πιο σημαντικά σχέδια που αφορούν άμεσα την υποστήριξη των εργαζομένων και των ίδιων των επιχειρήσεων όπως:

Τα σχέδια στήριξης επιχειρήσεων και εργαζομένων που δημιουργήθηκαν για να βοηθήσουν τις επιχειρήσεις που έκλεισαν πλήρως μετά από το διάταγμα του υπουργείου υγείας και δεν μπορούσαν ούτε να εργαστούν με τηλεργασία, ούτε με οποιοδήποτε τρόπο να μπορούσε να δουλέψει αυτή επιχείρηση, τότε μπορούσαν να κάνουν αίτηση σε αυτό το σχέδιο όπου το επίδομα για κάθε εργαζόμενο θα αφορά το 60 % του μισθού του, και με κατώτατο όριο 360 ευρώ και ανώτατο τα 1.214 ευρώ. Επίσης, αν μία επιχείρηση οι εργαζόμενοι της ήταν

μέχρι εννέα άτομα, τότε καλυπτόταν όλοι οι εργαζόμενοι αν όμως οι εργαζόμενοι ήταν πέραν των 9 ατόμων τότε μόνο το 97 % μπορούσε να καλύψει αυτό το σχέδιο. Ακόμα ένα άλλο σχέδιο για μερικής αναστολής επιχειρήσεων απευθυνόταν σε επιχειρήσεις που έχει μειωθεί ο κύκλος εργασιών τους και ανάλογα με το ποσοστό τις μειώσεις, τότε αναλόγως κάλυπτε των αριθμό εργαζομένων η κυβέρνηση. Δηλαδή για 30 % με 40 % μείωση κύκλου εργασιών το ποσοστό κάλυψης ήταν στο 45 % των εργαζομένων, για το 40 % με 65 % μείωσης κύκλου κάλυπτε το 65 %, για 65 % με 80 % το 75 % και πέραν του 80 % μείωσης του κύκλου εργασιών, κάλυπτε το 97 % του συνόλου των εργοδοτούμενων, με τους εργαζόμενους να παίρνουν το 60 % του μισθού τους. Αυτά τα σχέδια δίνουν την ευκαιρία στις επιχειρήσεις να μειώσουν τις επιπτώσεις της πανδημίας που έχει αντίκτυπο στην επιχείρησή τους και αναγκαστούν να προβούν σε άλλα μέτρα όπως η απόλυση, η αναστολή εργασιών των εργαζομένων της και χωρείς εργαζόμενοι να πληρώνονται.

Επίσης, δημιουργήθηκαν ειδικά σχέδια στήριξης ανέργων τα οποία ήταν για οποιοδήποτε πρόσωπα εγγεγραμμένα ως κανονική άνεργοι από εκείνη τη διάρκεια περιόδου ή είχε εξαντληθεί το δικαίωμα ανεργίας του από τους προηγούμενους 3 μήνες. Το ειδικό επίδομα ισούται με το ποσό των 500 ευρώ.

Αυτό το σχέδιο ήταν θεωρώ μια ανακούφιση προς τους ανέργους οι οποίοι εκείνο το διάστημα δεν θα μπορούσαν να βρουν κάποια δουλειά λόγω της πανδημίας και δεν θα είχαν οποιοδήποτε άλλο μέσο για να παίρνουν ένα εισόδημα. Σίγουρα αυτό βοήθησε πάρα πολλούς ανέργους οικονομικά.

Επιπλέον, ένα σημαντικό ειδικό επίδομα ήταν το επίδομα που δικαιούταν οι γονείς που λόγω των κλείσιμο των σχολείων τα παιδιά έμειναν σπίτι και έπρεπε να απουσιάζουν από την εργασία για φροντίδα παιδιών. Έτσι ήταν ένα ειδικό επίδομα του 60 % του μισθού τους από την κυβέρνηση και ο εργοδότης θα απαλλασσόταν από την υποχρέωση για καταβολή του μισθού τους. Αυτό ήταν όσο υπέρ για τον εργοδότη το ότι δεν θα αναγκαστεί να πληρώσει έναν υπάλληλο που δεν εργάζεται εκείνη την περίοδο αλλά ούτε να αναγκαστεί να τον απολύσει έτσι και για τον εργαζόμενο ήταν πολύ καλό γιατί θα ήταν σπίτι να προσέχει τα παιδιά του και δεν θα έχανε την δουλειά του και θα έπαιρνε και εισόδημα για να μπορεί να καλύψει τις ανάγκες του. Το επίδομα ίσχυε μόνο για τον έναν γονέα, δεν μπορούσαν να λάβουν και οι δύο γονείς για την ίδια

περίοδο. Δόθηκαν επίσης, επιδόματα παραμονής των φοιτητών που σπουδάζουν στο εξωτερικό, ύψους 750 € για κάλυψη εξόδων τους για να μην επιστρέψουν στην Κύπρο κατά την περίοδο του Πάσχα. Αυτό είχε ως σκοπό τον περιορισμό εξάπλωσης του ιού από το εξωτερικό στην Κύπρο, μέσω των κύπριων φοιτητών που σπουδάζουν στο εξωτερικό και επίσης αυτό το επίδομα θα βοήθησε σίγουρα με τα έξοδά τους και δεν θα «επιβαρύναν» τους γονείς τους είναι σαν ένα μικρό έξτρα βοήθημα για τους γονείς και για όσους φοιτητές συντηρούνταν μόνοι τους.

Επίσης δημιουργήθηκε και ένα ειδικό σχέδιο οικονομικών δραστηριοτήτων συνδεδεμένων με την τουριστική βιομηχανία ή οικονομικών δραστηριοτήτων οι οποίες επηρεάζονταν άμεσα από τον τουρισμό. Αυτό το σχέδιο απευθυνόταν στις επιχειρήσεις που δεν θα δραστηριοποιούνταν εκείνη την περίοδο ή και για επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνταν αλλά υπήρξε μείωση του κύκλου εργασιών πέραν του 40 % σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους και οφείλεται αποκλειστικά από την πανδημία του κορονοϊού. Το σχέδιο αυτό κάλυπτε 100% των εργοδοτούμενων που είχε μέχρι 3 εργαζόμενους και στο 60 % πέραν των 3 εργαζομένων για τις επιχειρήσεις που θα επαναδραστηριοποιούνταν και για επιχειρήσεις που δεν θα επαναδραστηριοποιούνταν κάλυπτε το 97 % των εργοδοτούμενων. Και στις 2 περιπτώσεις το ποσοστό μισθολογικής επιδότησης ήταν στο 60 %. Επίσης, σημαντικό να αναφερθεί ότι σε αυτό το σχέδιο, για να μπορούσε να λάβει μέρος η επιχείρηση δεν θα έπρεπε να έχει απολυθεί οποιοσδήποτε υπάλληλος εκείνη την περίοδο εκτός κι αν υπήρχε αιτιολογημένος ο λόγος απόλυσης του.

Τέλος, ένα ακόμη ειδικό σχέδιο που δημιουργήθηκε για ορισμένων κατηγοριών αυτοτελώς εργαζόμενους όπως για παράδειγμα τους φωτογράφους, ιδιοκτήτες αυτοκινήτων ενοικίασης, συνοδοί και ξεναγοί τουριστών και επισκεπτών, οδηγοί ταξί πλανόδιοι πωλητές τροφίμων και εκτός τροφίμων, αυτοτελώς εργαζόμενοι στα ξενοδοχεία και εφόσον είχε μειωθεί ο κύκλος εργασιών τους πέρα του 40%, σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος τότε θα μπορούσαν να λάβουν μέρος σε αυτό το σχέδιο και το ειδικό επίδομα θα ισούται με το 60% του ποσού με το ύψος των ασφαλιστικών αποδοχών και με βάση του προηγούμενου έτους, με το σύνολο του επιδόματος δεν θα ήταν μικρότερο των 300 ευρώ και ούτε μεγαλύτερο των 900 ευρώ. (Covid19 | Υπουργείο Υγείας,

2023; Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, 2020; Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, 2021)

4.7.3 Μέτρα Στήριξης Περιορισμού Ανεργίας Ελλάδας

Η κυβέρνηση της Ελλάδας και συγκεκριμένα, σύμφωνα με το υπουργείο εργασίας κοινωνικών υποθέσεων από την έναρξη της πανδημίας υλοποίησε το μεγαλύτερο και μαζικότερο πρόγραμμα για την στήριξη των εργαζομένων και των ανέργων για την Ελλάδα τα τελευταία χρόνια μέχρι στιγμής. Έλαβαν διάφορα μέτρα στήριξης των εργαζόμενων πολιτών της, των επιχειρήσεων αλλά και των ανέργων.

Τα μέτρα στήριξης που έλαβαν για να περιορίσουν την ανεργία όσο αφορά τους εργαζόμενους ήταν, να καταβάλλεται σε εργαζόμενους οι οποίοι δουλεύουν σε επιχειρήσεις που έχε ανεστάλη η λειτουργία τους κατόπιν του διαγγέλματος της κυβέρνησης και σε εργαζόμενος που πλήττονται σημαντικά από τα έκτακτα μέτρα αντιμετώπισης Covid -19, καταβολή αποζημίωσης ύψους 800 ευρώ. Επίσης συμμετοχή ελεύθερων επαγγελματιών και επιστημόνων σε προγράμματα τηλεκατάρτισης του υπουργείου εργασίας με 600 € καταβολή.

Σημαντικό να αναφερθεί είναι ότι απαγορεύονταν οι απολύσεις εργαζόμενων στις επιχειρήσεις που είχε ανασταλεί λειτουργία τους και αν αυτή το κάνουν, θα θεωρείτο άκυρη. Επιπλέον, παρεχότανε πλήρης ασφαλιστική κάλυψη υπολογιζόμενη των ονομαστικών μισθών σε εργαζόμενους όπου οι επιχειρήσεις είχαν ανασταλεί. Επίσης, στους εργαζόμενους οι οποίοι η σύμβαση εργασίας τους, έχει τεθεί σε αναστολή δίνεται επίδομα εορτών Πάσχα τους καταβάλλεται από τον εργοδότη μειωμένο

Ακόμα, έγιναν διάφορα μέτρα όσων αφορά τους ανέργους, όπου έγινε παράταση τακτικής επιδότησης ανεργίας επιδόματος μακροχρόνια ανέργων και βοηθήματος ανεργίας σε ελεύθερους επαγγελματίες και αυτό απασχολούμενος για όσους δικαιούχους έληξε ή θα λήξει εντός τον πρώτο τρίμηνο εκείνου του έτους. Οι δικαιούχοι της τακτικής ανεργίας θα λάμβαναν συνολικά έως 399,25 ευρώ μηνιαίως και για κάθε προστατευόμενο μέλος του δικαιούχου ανέργου θα αυξάνονταν κατά 10%. Οι δικαιούχοι βοηθήματος ανεργίας αυτοαπασχολούμενων έλαβαν έως τρακόσια 360 ευρώ μηνιαίως και οι

δικαιούχοι επιδόματος μακροχρόνια ανεργίας θα έλαβαν έως 200 ευρώ μηνιαίως.

Επιπλέον η μακροχρόνιοι άνεργοι που δεν επιδοτούνται έλαβαν εκ νέου οικονομική ενίσχυση 400 ευρώ και οι άνεργοι από τον κλάδο τουρισμού χωρίς υποχρέωση επαναπρόσληψης έλαβαν έκτακτη αποζημίωση 300 ευρώ. Όσον αφορά τους ανέργους με οι χωρίς προϋπηρεσία θα ανοίξουν επιπλέον 50.000 θέσεις.

Ακόμα και πολύ σημαντικό είναι ότι σύμφωνα με την υπουργείο εργασίας υλοποιούνται δύο προγράμματα για την προώθηση στην απασχόληση ανέργων πτυχιούχων το πρώτο είναι για τους νέους 25-29 ετών και το δεύτερο για άτομα ηλικίας 30 με 45 ετών μέσω κατάρτισης στον κλάδο τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνιών. Επίσης προώθηση της απασχόλησης μέσω προγραμμάτων κοινωφελούς χαρακτήρα για 36.500 άτομα σε δήμους περιφέρειες, υπηρεσίες, και πρόγραμμα κοινωφελούς χαρακτήρα σε κέντρα υποδοχής και ταυτοποίησης και σε μέσα προσωρινής φιλοξενίας μέσω των δήμων περιφερειών.

Η υπηρεσία Απασχόλησης (ΔΥΠΑ – τ. ΟΑΕΔ) δημιούργησε προγράμματα για 30.000 ανέργους. Το πρώτο πρόγραμμα αφορά την επιδότηση θέσεων εργασίας και την πρόσληψη 10.000 ανέργων 45 ετών και άνω το δεύτερο πρόγραμμα αφορά 10.000 ανέργους 18-30 ετών. Στόχος είναι η προετοιμασία τους για την ένταξή τους στην αγορά εργασίας. Το τρίτο πρόγραμμα που αφορά μητέρες αλλά και ομάδες ανέργων και στόχος είναι η ένταξη στην αγορά εργασίας γυναικών, αλλά και ατόμων μεγάλης ηλικίας που είναι άνεργοι για πάνω από 12 μήνες. Η επιχορήγηση για την αποζημίωση δαπανών της δράσης ανέρχεται σε ποσό που αντιστοιχεί σε ποσοστό 75 % του μοναδιαίου κόστους, με ανώτερο όριο τα 700 ευρώ μηνιαίως. Να αναφερθεί επίσης ότι έγινε ενίσχυση των κέντρο κοινωνικής πρόνοιας με προσλήψεις έκτακτου προσωπικού.

Επίσης δημιουργήθηκαν μέτρα στήριξης των ελεύθερων επαγγελματιών με δημιουργία προγραμμάτων κατάρτισης 100 ωρών με οικονομική ενίσχυση στα 600 ευρώ. Επίσης έκπτωση εμπρόθεσμης καταβολής των ασφαλιστικών εισφορών για τους αυτοτελών απασχολούμενους και ελεύθερους επαγγελματίες κατά 25%.

Τέλος δημιουργήθηκαν μέτρα θέσπιση άδειας ειδικού σκοπού για εργαζόμενους γονείς σε δημόσιο και ιδιωτικό τομέα και από αυτές της άδειες καλύπτονται από το 2/3 τρίτα από των εργοδότη και το 1/3 τρίτο από την κυβέρνηση.

(Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 2022; Σαλούρου, 2022; Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, 2023)

4.8 Αποτελεσματικότητα των πολιτικών για την αντιμετώπιση της ανεργίας

Η Κύπρος και η Ελλάδα πήραν πολύ παρόμοια μέτρα αντιμετώπισης της πανδημίας και μέτρα στήριξης για περιορισμό όσο γίνεται την ανεργία. Από το 2020 και έπειτα με τα μέτρα στήριξης της κυβέρνησης που ελήφθησαν για την προστασία τόσο της απασχόλησης όσο και του εισοδήματος των απασχολουμένων ήταν ιδιαίτερα αποτελεσματικά, καθώς περιόρισαν σημαντικά τις απολύσεις ακόμη και σε εργασίες που επλήγησαν ιδιαίτερα από την πανδημία, όπως για παράδειγμα οι χώροι εστίασης. Δεν υπάρχουν πολλές αναφορές όσο αφορά τα μέτρα στήριξης και αν είχαν αποτέλεσμα στην ανεργία αλλά βάση των δεδομένων φαίνεται να είχε πολύ καλά αποτελέσματα.

Στην οικονομική έρευνα του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), στην Ελλάδα, αναφέρετε πως οι συνεχιζόμενες μεταρρυθμίσεις πολιτικής τα τελευταία χρόνια ήταν ένας βασικός παράγοντας πίσω από την ισχυρή ανάκαμψη της χώρας μετά την πανδημία και έθεσαν την οικονομία σε ισχυρότερη θέση για να αντιμετωπίσει τους τρέχοντες αντίθετους ανέμους. Το ΑΕΠ επέστρεψε στα προ της πανδημίας επίπεδα, βοηθούμενο από την αποτελεσματική κρατική στήριξη, την αναβίωση του τουρισμού και των εξαγωγών και τη βελτίωση της εμπιστοσύνης των επενδυτών και των καταναλωτών. Η αύξηση της απασχόλησης ήταν ισχυρή, δημιουργώντας πάνω από ένα τέταρτο του ενός εκατομμυρίου νέες θέσεις εργασίας πριν από την έναρξη της πανδημίας, μειώνοντας το ποσοστό ανεργίας. Επίσης, αναφέρετε πως για να διατηρηθεί η ανάκαμψη, συνιστά την καλύτερη κατανομή των δημοσίων δαπανών, την ενίσχυση των δημόσιων εσόδων, τη βελτίωση της

λειτουργίας της αγοράς εργασίας και τη συνέχιση των προσπαθειών για τη δημιουργία ενός πιο δυναμικού επιχειρηματικού τομέα.

(OECD, 2023)

Όπως φαίνεται και από τα διαγράμματα (Διάγραμμα 1, 3, 5) η ανεργία στην Κύπρο το 2020 είχε μια μικρή αύξηση +0.5% σε σχέση με το 2019 που πρωτοεμφανίστηκε ο ιός και είχαμε την πανδημία. Η Κύπρος κατάφερε να κρατήσει σταθερά επίπεδα της ανεργίας και να μην αυξηθούν λόγω των επιπτώσεων των μέτρων αντιμετώπισης της χώρας, με το 2022 η ανεργία να μειώνεται σημαντικά και να φτάνει το 6.8% σε σύγκριση με το 2021 που ήταν 7.5%. Επιπλέον, ο ρυθμός ανάπτυξης ΑΕΠ το 2020 μειώθηκε στο -4.4% και εδώ φαίνεται πόσο πολύ επηρέασε την οικονομία η πανδημία της Κύπρου αλλά κατάφερε από το 2021 να το αύξηση και να φτάσει στο 6.6%, που σημαντικό να αναφερθεί πως ήταν υψηλότερο από ότι πριν την πανδημία με το 2018 και 2019 να κυμαίνεται στο 5.6%.

Όπως και η Κύπρος, και στην Ελλάδα, η ανεργία παρά να αυξηθεί, όπως όλοι περιμέναν, μειώθηκε ελάχιστα, κατά -0.3% το 2020, όμως η ανεργία της Ελλάδας ήταν σε σοβαρά υψηλά επίπεδα από πριν την πανδημία, που αυτή η μείωση να μην ήταν θετική αλλά όχι φανερή. Στην συνέχεια η Ελλάδα κατάφερε να μειώσει το ποσοστό ανεργίας σε 14.7% σε σύγκριση με το 2020 που ήταν 17.6% και στο τέλος του 2022, να μειώνεται και άλλο η ανεργία και να φτάνει στο 12.5%, που αυτό το ποσοστό «εμφανίστηκε» ξανά μετά από μια δεκαετία περίπου, εφόσον από την αρχή της οικονομικής κρίσης της Ελλάδας το 2010, τα ποσοστά ανεργίας ήταν πάντα μεταξύ 17% - 25%. (Διάγραμμα 9)

Τα μέτρα στήριξης της κυβέρνησης και των 2 χωρών που λήφθηκαν φαίνεται πως είχαν πάρα πολύ καλά αποτελέσματα εφόσον από το 2021 αρχίζει μια σημαντική μείωση της ανεργίας και για τις 2 χώρες και να την κρατάνε σε σταθερά επίπεδα, μέχρι σήμερα. Αυτό που όμως είναι ανησυχητικό είναι πως μπορεί η ανεργία να μειώθηκε, αλλά το δημόσιο χρέος για να υποστηρίξει αυτά τα μέτρα στήριξης αυξήθηκε πάρα πολύ για την Ελλάδα περίπου κατά 25 δισεκατομμύρια ευρώ, φτάνοντας το χρέος της να φτάνει τα 356.3 δισεκατομμύρια ευρώ, (ΑΕΠ 171.3%) σε σύγκριση με το 2019 που ήταν 331.1 δισεκατομμύρια ευρώ. Όπως και στην Κύπρο είχε αύξηση με το 2019 να είναι

21 δισεκατομμύρια ευρώ και το 2022 να φτάνει τα 23.3 δισεκατομμύρια ευρώ (ΑΕΠ 86.5%).

Τα αποτελέσματα όσο αφορά τον περιορισμό της ανεργίας είναι πάρα πολύ θετικά αλλά αυτό θα δείξει και στο μέλλον κατά πόσο όντως αυτή η βελτίωση ήρθε για να μείνει και να συνεχιστεί.

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Ένωση, η Κύπρος συνέχισε να έχει το πραγματικό ΑΕΠ σταθερή ανάπτυξης το 2022 σε σύγκριση με την ίδια περίοδο του προηγούμενου έτους και παρά τον αυξανόμενο πληθωρισμό, η ιδιωτική κατανάλωση παρέμεινε ισχυρή, υποστηριζόμενη από την αύξηση της απασχόλησης και από τα στοχευμένα κυβερνητικά μέτρα για την αντιστάθμιση των υψηλών τιμών της ενέργειας.

Οι βελτιωμένες οικονομικές προοπτικές μεταξύ των εμπορικών εταίρων της Κύπρου, αναμένεται να στηρίξουν περαιτέρω τον τουρισμό, ο οποίος αναμένεται να φτάσει σχεδόν στο επίπεδο του 2019. Επιπλέον, αναμένουν οι αυξημένες τιμές και η αυστηρότερη νομισματική πολιτική να επηρεάσουν την αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ, η οποία προβλέπεται να επιβραδυνθεί στο 1,6% το 2023, πριν επιταχυνθεί στο 2,1% το 2024 για την Κύπρο. (European Commission, 2023)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Συμπεράσματα- Συζήτηση

Το συμπέρασμά από αυτή τη μελέτη είναι, ότι και η Ελλάδα και η Κύπρος έδρασαν άμεσα για την καταπολέμηση της εξάπλωσης του ιού covid – 19, περνώντας πάρα πολύ αυστηρά μέτρα από την αρχή της πανδημίας και αν τους το επέτρεπαν οι συνθήκες που υπήρχαν βάση της επιδημιολογικής εικόνας έκαναν κάποιες σταδιακές χαλαρώσεις. Αυτά τα μέτρα είχαν μεγάλο αντίκτυπο στους πολίτες των χωρών τόσο ψυχολογική αλλά και οικονομική, λόγω των περιορισμών μετακίνησης, δεν μπορούσαν να βγουν έξω από το σπίτι για μια απλή βόλτα χωρίς έγκριση. Επιπλέον, δεν υπήρχε τουρισμός, δεν υπήρχαν οι έξοδοι σε κέντρα εστίαση, με αποτέλεσμα να τρομάζει τους πολίτες πως η ανεργία θα τους κτυπήσει την πόρτα γιατί θα χάσουν τις δουλειές τους, είτε δεν θα βρίσκουν δουλειά.

Οι κυβερνήσεις για να αποφύγουν αυτό το σενάριο και με τη βοήθεια της ευρωπαϊκής ένωσης έδρασαν άμεσα και σε άλλα μέτρα που θα ήταν στήριξης των εργαζομένων και των επιχειρήσεων για να περιορίσουν την ανεργία. Η Ελλάδα και η Κύπρος πήραν παρόμοια μέτρα αντιμετώπισης της πανδημίας αλλά και μέτρα στήριξης για να περιορίσουν την ανεργία. Με τα αποτελέσματα αυτών των μέτρων να είναι θετικά και όντως βοήθησε να περιοριστεί η ανεργία αλλά και να μειωθεί σημαντικά σε σχέση με προηγούμενα έτη.

Αυτό που θα πρέπει να μας βάζει σε σκέψεις είναι ότι μέσω μιας πανδημίας και οι δύο χώρες κατάφεραν να ανταπεξέλθουν καλύτερα οικονομικά, περνώντας πιο σωστά μέτρα από ότι πριν και κυρίως η Ελλάδα με ένα μεγάλο χρέος και η ανεργία να είναι στα ύψη για πολλά χρόνια, στην πανδημία, σε μια εποχή κρίσης σε παγκόσμιο επίπεδο, καταφέρνει να μειώσει την ανεργία σημαντικά σε σύγκριση με τα προηγούμενα 10 χρόνια. Άρα, αυτό που μπορούμε να συμπεράνουμε πως όλα έχουν να κάνουν καθαρά με το τι μέτρα παίρνονται, τι σχέδια δράσης γίνονται, πως υλοποιούνται και ποιος είναι ο στόχος σε κάθε δράση. Αυτό που όμως ακόμη να βελτιωθεί αν και υπήρχε μια βελτίωση αλλά όχι σημαντική είναι η αντιμετώπιση που υπάρχει στις γυναίκες. Οι άντρες είναι πιο εύκολο να βρουν δουλειά με πιο καλούς μισθούς από ότι μια γυναίκα. Αυτό

είναι ένα θέμα που πρέπει να απασχολήσει την κοινωνία αλλά και γενικά τον κόσμο.

Με λίγα λόγια, η Ελλάδα και η Κύπρος κατάφεραν να ανταπεξέλθουν στην πανδημία και με πάρα πολύ καλά αποτελέσματα μέχρι στιγμής, όσο αφορά την ανεργία και την οικονομία τους, άνοιξαν νέες θέσεις εργασίας και προγράμματα, σχέδια δράσεων για να στηρίξουν την ανάπτυξη για τους πολίτες ώστε να αναπτύξουν δεξιότητες αλλά και εμπειρία έτσι ώστε να τους είναι πιο εύκολο να βρουν μια πιο καλή δουλειά.

Περιορισμοί της τρέχουσας έρευνας:

Το θέμα της παρούσας διατριβής αντιμετωπίζει αρκετούς περιορισμούς που περιορίζουν το πεδίο εφαρμογής και την ποιότητα της έρευνας. Μια σημαντική πρόκληση είναι η διαθεσιμότητα και η ποιότητα των δεδομένων, τα οποία ενδέχεται να μην είναι συνεπή σε χρόνο και έθνη λόγω της συνεχιζόμενης φύσης της πανδημίας και της εκτεταμένης κλίμακας. Επιπλέον, τα οικονομικά δεδομένα που χρησιμοποιούνται στην έρευνα αναθεωρούνται συχνά, θέτοντας ενδεχομένως σε κίνδυνο την αξιοπιστία και την εγκυρότητα των ευρημάτων.

Τέλος, η πανδημία COVID-19 είναι μια δυναμική και εξελισσόμενη κρίση, γεγονός που καθιστά δύσκολη την εξαγωγή οριστικών συμπερασμάτων σχετικά με την αποτελεσματικότητα των εφαρμοζόμενων πολιτικών. Αυτοί οι περιορισμοί μπορεί να εμποδίσουν την ποιότητα και το πεδίο εφαρμογής της έρευνας, υπογραμμίζοντας την ανάγκη για προσεκτική ερμηνεία των αποτελεσμάτων και την αναγνώριση των περιορισμών που επηρεάζουν την εγκυρότητα της έρευνας.

Προτάσεις για περαιτέρω έρευνα

Υπάρχουν μερικές προτάσεις που μπορούν να γίνουν για περαιτέρω έρευνα. Αρχικά, να γίνει μια επέκταση του πεδίου εφαρμογής της μελέτης πέρα από την Ελλάδα και την Κύπρο για να συμπεριλάβει άλλες χώρες για μια πιο ολοκληρωμένη κατανόηση του παγκόσμιου οικονομικού αντίκτυπου των πολιτικών Covid-19. Δεύτερον, χρησιμοποιώντας μεθόδους πρωτογενούς

έρευνας, όπως έρευνες ή συνεντεύξεις, με επαγγελματίες υγείας, των πολιτών, οι οποίοι μπορούν να παράσχουν πολύτιμες πληροφορίες. Επιπλέον να αξιολογηθεί περισσότερο για αυτές τις χώρες όσο αφορά τις γυναίκες ο αντίκτυπος που είχε η πανδημία με τα μέτρα της κυβέρνησης και θα μπορούσε να γίνει μια σύγκριση των γυναικών στην πανδημία με άλλες χώρες της Ευρώπης. Τρίτον, οι διαχρονικές μελέτες θα μπορούσαν να βοηθήσουν στην καλύτερη κατανόηση των μακροπρόθεσμων επιπτώσεων των πολιτικών Covid-19 στην οικονομική ανάπτυξη, τα ποσοστά μόλυνσης και θανάτων, την ανεργία και τα πρότυπα της χρηματιστηριακής αγοράς.

Τέλος, εναλλακτικές μετρήσεις οικονομικού αντικτύπου, όπως η ανισότητα, η φτώχεια θα μπορούσαν να εξεταστούν παράλληλα με την αύξηση του ΑΕΠ, την ανεργία για την καλύτερη κατανόηση των κοινωνικών και οικονομικών συνεπειών των κανονισμών Covid-19. Αυτό θα παρέχει μια ενημερωμένη κατανόηση των κοινωνικών και οικονομικών συνεπειών των κανονισμών του Covid – 19.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

AlogoskoufisG. 2021. Historical Cycles of the Economy of Modern Greece From 1821 to the Present.

Anon 2020. Σχέδια που έχουν Ολοκληρωθεί | Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. [online] Available at: <<https://www.mlsi.gov.cy/mlsi/mlsi.nsf/otherbenefits-el/otherbenefits-el?OpenDocument>>

Anon 2021. Σχέδια που έχουν Ολοκληρωθεί | Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. [online] Available at: <<https://www.mlsi.gov.cy/mlsi/mlsi.nsf/otherbenefits-el/otherbenefits-el?OpenDocument>>

Anon 2022. Προγράμματα για 30.000 ανέργους από ΔΥΠΑ | Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ. [online] Available at: <<https://www.kathimerini.gr/economy/562087372/programmata-gia-30-000-anergoys-apo-dypa/>>

Anon 2023. CCCI | Cyprus Chamber of Commerce and Industry. [online] Available at: <<https://ccci.org.cy/>>

Anon 2023. COVID-19 pandemic - Cyprus. [online] Available at: <<https://global-monitoring.com/gm/page/events/epidemic-0001978.nsdih8zi3uzg.html?lang=en>>

Anon 2023. COVID-19 pandemic - Greece. [online] Available at: <<https://global-monitoring.com/gm/page/events/epidemic-0001942.ugWbZWZFtSlc.html?lang=en>>

Anon 2023. European Commission, official website. [online] Available at: <https://commission.europa.eu/index_en>

Anon 2023. European Institute for Gender Equality | European Institute for Gender Equality. [online] Available at: <<https://eige.europa.eu/>>

Anon 2023. Greece Economic Snapshot - OECD. [online] Available at: <<https://www.oecd.org/economy/greece-economic-snapshot/>>

Anon 2023a. *Statistics | Eurostat*. [online] Available at: <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/sdg_17_40/default/table?lang=en>

Anon 2023b. *Statistics | Eurostat*. [online] Available at: <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tesem120/default/table?lang=en&fbclid=IwAR2nkd8HgZ2q6uiKyOoH0BmpAAJ3jENna3XoxkMRMlo_Pfn3USG0mXqcGAI>

Anon 2023a. *Statistics | Eurostat*. [online] Available at: <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tesem120/default/table?lang=en&fbclid=IwAR2nkd8HgZ2q6uiKyOoH0BmpAAJ3jENna3XoxkMRMlo_Pfn3USG0mXqcGAI>

Anon 2023b. *Statistics | Eurostat*. [online] Available at: <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/sdg_17_40/default/table?lang=en>

Anon 2023c. *Statistics | Eurostat*. [online] Available at: <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/UNE_RT_M__custom_6008247/default/table?lang=en>

Anon 2023. *Ιστορικό της προσπάθειας “bail-in” της Κύπρου Antonis Paschalides & Co.LLC*. [online] Available at: <<https://www.paschalides.com/el/articles/banking/44-general-banking-issues/236-bail-in>>

Anon 2023. *Κεντρική Σελίδα ΕΛΣΤΑΤ - ELSTAT*. [online] Available at: <<https://www.statistics.gr/el/home>>

Anon 2023. *Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων*. [online] Available at: <<https://ypergasias.gov.gr/>>

Carrillo-TudelaC., ClymoA., ComunelloC., JäckleA., VisschersL. and Zentler-MunroD. 2022. Search and reallocation in the COVID-19 pandemic: Evidence from the UK. *Labour Economics*, 81, p.102328.

Council Foreign Relations 2023. *Timeline: Greece’s Debt Crisis*. [online] Available at: <<https://www.cfr.org/timeline/greeces-debt-crisis-timeline>>

Covid19 | Υπουργείο Υγείας 2023. *Coronavirus*. [online] Available at:

<<https://www.pio.gov.cy/coronavirus/categories/press>>

European Commission 2023a. *Cyprus' recovery and resilience plan*. [online] Available at: <https://commission.europa.eu/business-economy-euro/economic-recovery/recovery-and-resilience-facility/cyprus-recovery-and-resilience-plan_en>

European Commission 2023b. *Greece's recovery and resilience plan*. [online] Available at: <https://commission.europa.eu/business-economy-euro/economic-recovery/recovery-and-resilience-facility/greeces-recovery-and-resilience-plan_en>

Ibn-MohammedT., MustaphaK.B., GodsellJ., AdamuZ., BabatundeK.A., AkintadeD.D., AcquayeA., FujiiH., NdiayeM.M., YamoahF.A. and KohS.C.L. 2021. A critical analysis of the impacts of COVID-19 on the global economy and ecosystems and opportunities for circular economy strategies. *Resources, Conservation, and Recycling*, [online] 164, p.105169. Available at: </pmc/articles/PMC7505605/>

Infuture Institute 2023. *Impact of the Covid-19 pandemic on women in Poland and Cyprus*. *infuture.institute*. [online] Available at: <<https://infuture.institute/en/raporty/impact-of-the-covid-19-pandemic-on-women-in-poland-and-cyprus/>>

JohnstonM. 2022. *Understanding the Downfall of Greece's Economy*. [online] Available at: <<https://www.investopedia.com/articles/investing/070115/understanding-downfall-greeces-economy.asp#toc-greek-financial-crisis-and-bailout>>

LeeJ. and YangH.S. 2022. Pandemic and employment: Evidence from COVID-19 in South Korea. *Journal of Asian Economics*, [online] 78, p.101432. Available at: </pmc/articles/PMC8674113/>

PizzinelliC. and Shibatal. 2023. Has COVID-19 induced labor market mismatch? Evidence from the US and the UK. *Labour Economics*, 81, p.102329.

WHO 2023. *WHO Coronavirus (COVID-19) Dashboard | WHO Coronavirus (COVID-19) Dashboard With Vaccination Data*. [online] Available at:

<<https://covid19.who.int/>>

World Bank 2021a. *GDP growth (annual %) - Cyprus | Data*. [online] Available at:

<<https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD.ZG?end=2021&locations=CY&start=2001&view=chart>>

World Bank 2021b. *GDP growth (annual %) - Greece | Data*. [online] Available at:

<<https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD.ZG?end=2021&locations=GR&start=2001>>

World Health Organization | WHO 2023. *Coronavirus*. [online] Available at: <https://www.who.int/health-topics/coronavirus#tab=tab_1>

ΠαπαδογιάννηςΓ. 2017. *Πώς η Κύπρος κατάφερε να βγει από την κρίση ενώ η Ελλάδα όχι ακόμη | Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*. [online] Available at: <<https://www.kathimerini.gr/economy/local/915347/pos-i-kypros-katafere-navigei-apo-tin-krisi-eno-i-ellada-ochi-akomi/amp/>>

ΣαλούρουΡ. 2022. *Ατομικό σχέδιο δράσης για μακροχρόνια ανέργους | Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*. [online] Available at: <<https://www.kathimerini.gr/economy/562034629/atomiko-schedio-drasis-gia-makrochronia-anergoys/>>

Στατιστική Υπηρεσία 2023. *PxWeb - Επιλέξτε πίνακα*. [online] Available at: <<https://cystatdb.cystat.gov.cy/pxweb/el/8.CYSTAT-DB/>>

ΧαμπήΜ. 2021. *Το κόστος της κρίσης του 2013 και τι δεν έγινε μέχρι σήμερα | Stockwatch - Παράθυρο στην Οικονομία*. [online] Available at: <<https://www.stockwatch.com.cy/el/article/oikonomia-trapezes/kostos-tis-krisis-toy-2013-kai-ti-den-egine-mehri-simera>> [Accessed 6 May 2023].

ΧαννήΓ. 2018. *Ο Συνεργατισμός στιγματίστηκε το 2018 | Stockwatch - Παράθυρο στην Οικονομία*. [online] Available at: <<https://www.stockwatch.com.cy/el/article/diavathmiseis-xenon-oikon-trapezes/o-synergatismos-stigmatise-2018>>

